

GLOBAL CITIZENS' DIALOGUE

We, the Internet

Informatīvs paziņojums

Garā versija

Šī instruktāža ir kopdarbs un atkārtotu uzlabojumu procesa rezultāts. Galvenie autori bija Terēza Horejsova un Stephanie Borg Psaila no DiploFoundation (“Internet and me”), Anouk Ruhaak (“My data, your data, our data”), Chiara Ullstein un Michel Hohendanner (“from the public sphere to the digital public sphere”) un Matthias C. Kettemann no Leibniz Mēdiju pētīšanas institūta (“Good news, bad news, fake news, real news”).

Šis darbs ir licenzēts saskaņā ar [Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License](https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/).

Saturs

Saturs

Ievads

Laipni aicināts mūsu komandā

Internets?!

Pagaidi, bet kāpēc?

Informācijas kopsavilkums

Internets un es

Kas ir internets?

Internets ir eksistējis aptuveni 50 gadus

Tīklu tīkls

Kā internets attīstījās

Kuram pie tā ir pieeja?

Kurš liek internetam strādāt ?

Vai Internets ir labs vai slikts? Dažu lielāko problēmu identificēšana.

Mani dati, tavi dati, mūsu dati

Tiešsaistē mēs aiz sevis atstājam pēdas: datus

No nelielām pēdām līdz profiliem

Kā tiek izmantoti dati par tevi

Ne viss ir atkarīgs no tevis

Kāpēc tas ir svarīgi

Pastāv dažādi veidi, kā redzēt datus

1. Dati kā privāts resurss, kurš var piederēt
2. Dati kā darbs
3. Dati kā mūsu atspulgs
4. Dati kā toksiski atkritumi
5. Dati kā infrastruktūra

Kam būtu jāgūst labums no (digitālajiem) datiem ?

Un tu?

Ceļā uz spēcīgu digitālo publisko sfēru

Kas tas ir un kāpēc tas ir svarīgi

Milzīga iespēja

No «Publiskās sfēras» ...

... uz “Digitālo publisko sfēru”

Kā mēs varam izsijāt šo daudzumu ar informāciju?

Pilnvērtīga digitālā publiskā sfēra

Labas ziņas, sliktas ziņas, viltus ziņas, patiesas ziņas

Kas ir dezinformācija un kāpēc tā ir problēma?

Runas brīvība un tās limiti

Vai dezinformācija ir īsta problēma?

Cīņa ar dezinformāciju

Valstu un valdību loma

Platformu loma

Vai lietotājam jābūt atbildīgam?

Kā ar civilo sabiedrību un medijiem?

Tātad, kādi rīki mums būtu jāievieš?

Mākslīgā intelekta pārvaldīšana

Kas ir mākslīgais intelekts un kāpēc tas ir svarīgs

Ārpus ažiotažas

Pašreizējās AI pielietošanas jomas

Kas ir mašīnmācīšanās?

Mašīnmācīšanās progress

Daži mašīnmācīšanās izaicinājumi

Kurš ir atbildīgs?

Tuvojoties AI pārvaldīšanas noteikumiem

Un tu?

Skats uz priekšu

Kuram ir jārūpējas par Internetu?

Kas ir “pārvaldīšana” un kāpēc tā ir svarīga

Interneta pārvaldīšana 101

Mēs, Internets

Lietotā terminoloģija

Ievads

Laipni aicināts mūsu komandā

Kā tu uzzīmētu Internetu? Varbūt tu zīmētu datoru, vai mobilo telefonu vai planšeti. Iespējams tu iedomātos vairākus, ar savstarpēji saistītām līnijām savienotus datorus. Tas ir tas, kā lielākai daļai no mums, lietotājiem, izskatās Internets. Ja mēs apskatām Interneta tehnoloģiju, šī bilde ir pareiza. Internets ir globāls tīkls, kurš savieno datorus un ierīces, un visus, kuri to izmanto. Tas arī atrodas visur: no mūsu mājām un birojiem (arī virtuvei un braucamrīkiem), līdz pat atvērtām telpām, valdības namiem un publiskajam transportam.

Bet, lai saprastu pilno bildi, mums vajag paskatīties ārpus rāmja un pajautāt: uz ko šis tīkls ir spējīgs?

Internets?!

Kurš aiz tā stāv, un vai visiem pieder internets? Vai mums ir jāuztraucas par to, kā Internets tiek menedžēts, un vai mēs varam uzticēties sistēmai? Kurš parūpēsies par to, ka Internets netiek izmantots, lai nodarītu mums kaitējumu? Kā tas var visvairāk dod labumu sabiedrībai? Kādos veidos tas ir padarījis mūsu dzīvi vienkāršāku? Vai mūsu dzīve paliek mazāk privāta Internetā, vai arī tas padara mūsu dzīves privātākas un anonīmākas? Kā ar Interneta ietekmi uz ekonomiku un darbavietām? Vai tehnoloģijas padarīs mūsu darbus nevajadzīgus? Arī, vai mēs esam atkarīgi no interneta, vai arī šis ir visnoderīgākais rīks daudziem mūsu ikdienas dzīves aspektiem? Un kā ar mūsu identitāti tiešsaistē? Ko tas mums ļaus darīt nākotnē, un cik drošs tas ir no noziedzniekiem? Kas notiek ar datiem, kurus mēs radām?

Pagaidi, bet kāpēc?

Spersim soli atpakaļ.

Gandrīz 55% pasaules iedzīvotāju ir savienoti ar Internetu. Tā piekļuves un izmantošanas pakāpes ir atšķirīgas, tāpēc Internets piedāvā milzīgas iespējas cilvēcei. Ar tīklu paplašināšanu, ar informāciju un indivīdiem iespēju savienoties momentāni, Internets ir revolucionizējis cilvēku attiecības un sabiedrību tik daudz, ka to uztver par sabiedrības brīvības un līdztiesības vietu. Tomēr, lai arī cilvēki gūst labumu no šī progressa, trūkumi vairāk un vairāk paveras skatam. Interneta lietotāju drošība, atkarība, datu aizsardzība un dezinformācija ir tēmas, par kurām nepieciešami politiski lēmumi, kas ietekmēs Interneta nākotni.

Globālais iedzīvotāju dialogs par Interneta nākotni cer iesaistīt iedzīvotājus šo lēmumu pieņemšanā un nākotnes, tavas nākotnes, mūsu nākotnes, veidošanā. No augsti savienotiem līdz mazāk savienotiem apgabaliem, katru cilvēku ietekmē Internets. Lai sāktu komunikāciju starp tevi un lēmumu pieņēmējiem, šis dialogs iesaista tūkstošiem cilvēku visā pasaulē, un skar desmitiem valstu. Tā ir liekā iedzīvotāju iesaiste, kāda līdz šim ir bijusi. Apsveicam!

Mēs tevi uzaicinājām, jo vēlamies, lai tu izpauž savas cerības, bailes un rekomendācijas par Interneta nākotni. Mēs šīs sarunas rezultātus iesniegsim lēmumu pieņēmējiem, lai atbalstītu viņu diskusijas un izvēles. Viņi sapratīs, kādu labumu dod tevis iekļaušana sarunā.

Tu esi aicināts pievienoties šai globālajai sarunai!

Mēs sākam ceļojumu, kurš mūs aizvedīs līdz mūsu digitālās vēstures pašiem dziļumiem, uz tagadni un nākotni. Mēs sāksim ar sarunu par to, kas ir Internets tev un kā COVID19 ir ietekmējis tavu saistību ar to. Tad mēs runāsim par labu digitālo identitāti. Vēl dziļāk apskatīsim, kā rīkoties ar saviem datiem. Tālāko sarunu virzīsim informācijas un interneta problēmās, vai mums vajag tām uzticēties. Nākamā tēma, kurai ķersimies klāt būs par AI, jeb mākslīgo intelektu un tā menedžēšanu. Visbeidzot mēs adresēsim ilgtermiņa jautājumus un runāsim par to, kā mēs pieņemam lēmumus saistībā ar internetu.

Informācijas kopsavilkums

Teksts, kurš tev tagad atrodas uz ekrāna, tavās rokās, tevi vadīs cauri šim grūtajam tematam, kuru tu apspriedīsi. Tas palīdzēs tev saprast konceptus un diskusiju. Nemēģinot būt nogurdinošs, šis teksts tev dod nepieciešamo informāciju, lai sagatavotos lielajai diskusijai.

Ja šis tev ir par garu, neuztraucies, tev tiks iedots kopsavilkums pārrunāšanas dienā, un jūsu grupas vadītājs šo arī būs izlasījis.

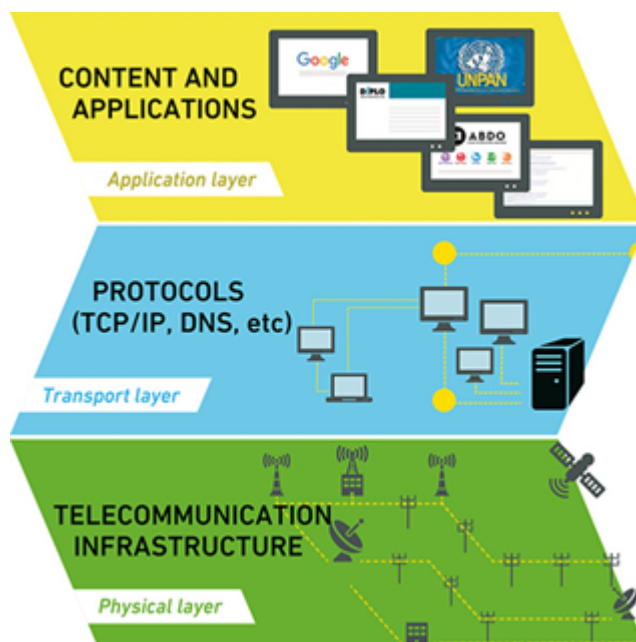
Laipni aicināts, un paldies, ka tur būsi!

Internets un es

Kas ir internets?

Internets ir globāls tīkls, kas savieno datorus un ierīces, un katru no mums, kurš to izmanto. Tas ir visur: no mūsu mājām un ofisiem līdz pat atvērtām telpām, valdības namiem un publiskajam transportam.

Internets kopumā strādā trīs līmeņos, kā rādīts šajā bildē:

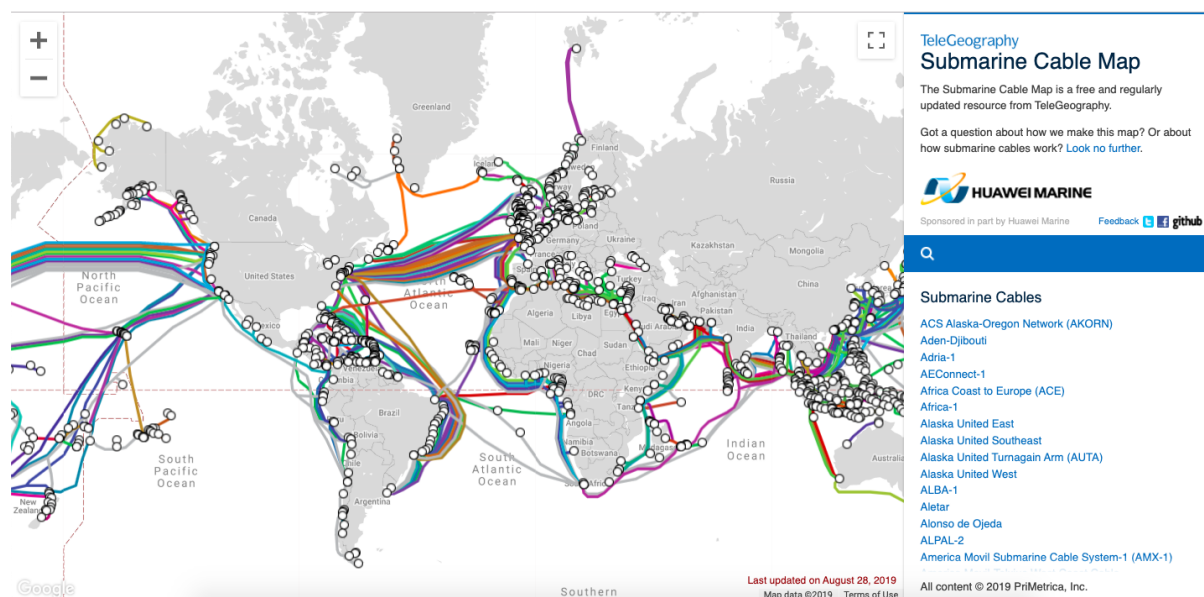
1. Telekomunikāciju infrastruktūra (apakšā) vai arī fiziskais līmenis, caur kuru notiek Interneta plūsma (kabeļi, tīkli, modemi un rūteri);
2. Interneta protokols (IP) (vidus), jeb transporta līmenis, ieskaitot domēnu vārdu sistēmu (DNS – adrešu grāmata), saknes zona, un tehniskie un tīkla standarti (programmatūra, kas ļauj internetam strādāt), kas atļauj informācijai atrast savu ceļu.
3. Saturs un pielietojumi (augšā) vai arī pielietojumu līmenis. Šis ir, piemēram, mājaslapas vai pakalpojumi, kurus tu izmanto internetā, sociālajos medijos vai video platformās u.t.t.

Internets ir eksistējis aptuveni 50 gadus

Internetu izgudroja zinātnieki, kuri vēlējās savienot datorus vienu ar ortu. Viņi drīz vien sāka atklāt šī jaunā projekta lielo potenciālu, un atrada veidu, kā datoriem dalīties informācijā, līdzīgi, kā to pirms tam darīja telegrāfu vai telefonu sistēma. Sākotnējā ideja bija izveidot drošu un izturīgu militāro komunikāciju tīklu, taču, laika gājot, decentralizētā funkcija kļuva skaidra: ja daļa no tīkla nobrūk, pārējais var turpināt darboties.

Tīklu tīkls

Tātad, kā šis tīkls tika uzbūvēts? Datorus savienot bija salīdzinoši vienkārši: Tam paredzēti kabeli. Savienot datoru vienā kontinentā ar citu datoru citā kontinentā, kuriem pa vidu ir okeāns, arī bija vienkārši. Kabeli tika uzstādīti zem ūdens dziļākajā līmenī. Šo sistēmu mēs izmantojam vēl arī mūsdienās.

Lai informācija plūstu pa kabeliem, zinātniekiem bija jāizgudro datoru valoda, kas sadalītu informāciju mazos gabalos, sūtītu to cauri kabeliem, un savienotu to atpakaļ, kad tā nonāk līdz savam mērķim.

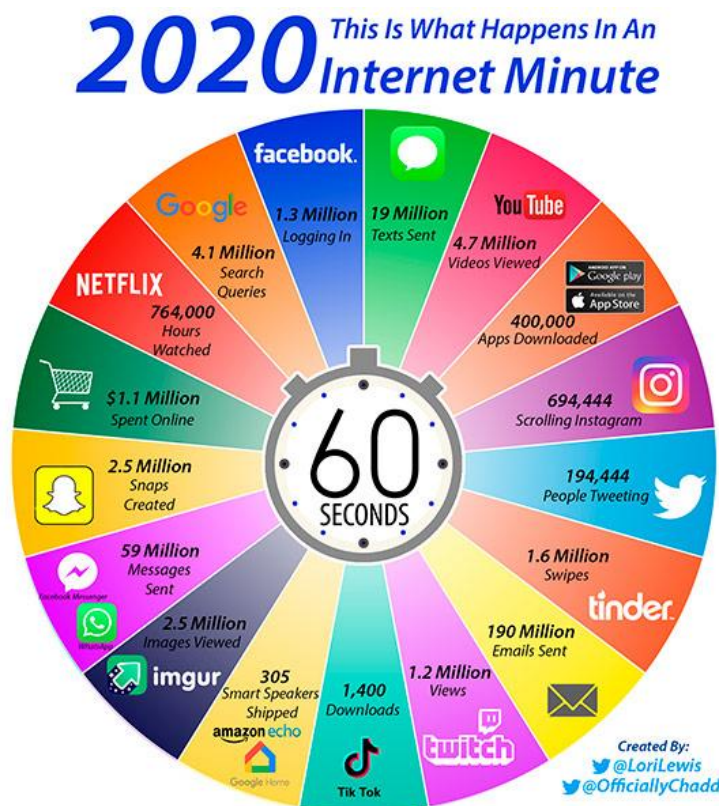
Kā šie mazie gabaliņi zina, uz kuriem jāiet? Zinātnieki izgudroja Interneta adresu grāmatu, kas informācijas sūtīšanu uz specifisku e-pasta adresi, vai piekļūšanu kādai mājaslapai padarīja vienkāršu.

Kā internets attīstījās

Pateicoties tīklam, šai valodai un adresu grāmatai, mēs šodien varam izmantot sociālos medijus, komunicēt cauri e-pastiem un citām platformām, meklēt informāciju, klausīties mūziku, skatīties videoklipus, pirkt preces un pakalpojumus...Internets ir mainījis un uzlabojis darbu lielām industrijām, kā, piemēram, ražošanas, veselības industrija, transports, arī publiskā administrācija un valdības.

Kāda ir atšķirība starp internetu un vispasaules tīmekli?

Termini Internets un World Wide Web (www) tiek bieži izmantoti, kā viens un tas pats. Realitātē, tie nozīmē dažādas lietas. Internets ir infrastruktūra, kas visu savieno kopā; www ir tikai viens no daudziem interneta pielietojumiem kurus mēs izmantojam, lai komunicētu, piekļūtu mājaslapām u.t.t. Iedomājies pasta sistēmu: Internets ir kā pasta ofisu tīkls un vēstuļu kastes, bet www ir līdzīgs vēstulēm un sūtījumiem, kurus mēs sūtam caur sistēmu. Tajā pašā laikā, www ir tas pielietojums, kurš vistīcāmāk lika Internetam augt eksponenciāli.

Avots: <https://www.visualcapitalist.com/what-happens-in-an-internet-minute-in-2019/>

Kuram pie tā ir pieeja?

Puse no pasaules iedzīvotājiem līdz galam nenovērtē Internetu, un otram pusei tas vēl nav pieejams. Vairākās attīstības valstīs, tāda infrastruktūra, kā elektrība, vēl nav pieejama. Tā kā valsts resursi var būt ļoti limitēti, valsts tos vairāk tērēs, lai atrisinātu tādas problēmas, kā ēdiena trūkums vai nabadzība. Vairākās valstīs, kur ir Internets, piekļuve tam var būt ļoti dārga (dažreiz maksājot mēneša algu, vai vairāk). Investīcijas, lai uzbūvētu šādu infrastruktūru ir lieli, tāpēc kompānijas nevēlas pazemināt pieejamības cenu un valdības nav labā pozīcijā, lai investētu nepieciešamās summas.

Lai arī cena ir galvenā problēma, varētu būt pārsteidzoši dzirdēt, ka ir cilvēki, kuri nespēj atrast saturu valodā, kuru viņi saprot (50% ir angļu valodā un tikai 2% ķīniešu). Kamēr daži saprot vienu vai vairāk internetā visbiežāk lietotās valodas, citiem iemācīties izmantot Internetu ir pārāk grūti.

Kurš liek internetam strādāt ?

- **Valdības** izdomā un adaptē noteikumus, lai atļautu e-komerciālo izaugsmi, nodrošinātu privāto sektoru ar pietiekami daudz iemesliem investēt, regulētu citas Interneta daļas. Dažas valdības izmanto Internetu, lai veiktu kiberuzbrukumus vai arī apspiestu tos, kuri sūdzas par viņu valdības uzvedību.
- **Pilsoniskā sabiedrība** runā lietotāju vārdā, nevalstiskās organizācijas valdībām un kompānijām ziņo par jebkādu nepareizu rīcību, no kuras mēs varētu ciest, vai arī ceļ trauksmi, kad vajag aizstāvēt lietotāju tiesības. Dažas organizācijas ir aktīvākas par citām.
- Caur pētniecību, **akadēmiķi un to institūti** darbojas līdzī, skatoties uz problēmām, neņemot vērā komerciālos aspektus. Viņi veido teorijas par to, kā viss strādā un, vairumā gadījumu, pielieto tās reālos notikumos.
- **Tehniskā sabiedrība** un **privātais sektors** veicina to, kā attīstīsies tehnoloģijas nākamajos 10, 15 un 50 gados (padomājiet par mākslīgo intelektu vai virtuālo realitāti). Dažreiz steigšanās, lai izlaistu jaunu produktu ir tik intensīva, ka netiek līdz galam pārbaudīti tādi aspekti, kā produkta uzlauzāmība (un tāpēc mums bieži uzlecošie logi lūdz instalēt drošības atjauninājumus...).

Katrai no iesaistītajām pusēm ir liela nozīme; katrai ieinteresētajai pusei ir vēlme īstenot konkrētus mērķus, kas padara šo visu kompleksāku.

Vai Internets ir labs vai slikts? Dažu lielāko problēmu identificēšana.

Bezsaistes pasaulē daudzas lietas, kuras mēs ikdienā izmantojam, var tikt izmantotas ļaunprātīgi. Piemēram, mēs parasti lietojam naudu, lai nopirktu preces un pakalpojumus. Bet nauda var tikt tērēta ļaunprātīgi, vai tikt nozagta. Līdzīgi, datoru var izmantot bērni, lai mācītos kaut ko jaunu, taču arī noziedznieki tos var izmantot, lai nepiedienīgi sazinātos ar tiem (realitātē ne katrs risks piepildās). Sociālie mediji tiek parasti izmantoti, lai sazinātos ar draugiem un radniekiem, bet var arī tikt izmantoti, lai pavairotu naidu un traucētu citiem.

Globālā iedzīvotāju dialogā par Interneta nākotni ietvaros mēs vēlamies koncentrēties uz sekojošām tēmām, kuras ir lēmumu pieņemšanas centrā un gūs labumu no izteiktām pasaules iedzīvotāju balsīm, no tava viedokļa. Šīs problēmas ir :

«Mani dati, tavi dati, mūsu dati». Šis mums liks domāt par sekojošu jautājumu : «Kam būtu jānotiek ar datiem un informāciju, kurus radām mēs un citi?»

Nodrošinot spēcīgu publisku digitālo sfēru. Pamata jautājums šeit ir: «Kā cīnīties pret nepatiesas informācijas izplatīšanos online un tās sekām?»

Pētīt un vadīt mākslīgo intelektu. Pamata jautājums šeit būtu saprast tavas cerības un bailes saistībā ar AI un prioritātes, kuras tu redzi internacionālā līmenī.

Mani dati, tavi dati, mūsu dati

Tiešsaistē mēs aiz sevis atstājam pēdas: datus

Katru reizi, kad mēs atveram interneta lapu, izmantojam meklēšanas rīkus, pierakstāmies sociālo mediju platformā vai tikai apskatam laika apstākļus, mēs aiz sevis atstājam digitālas pēdas. Mājaslapu trekeri un cookies, kas atļauj tiem izsekot, cik daudz laika tu pavadi lapā, cik ilgu laiku tev aizņem izlasīt rakstu, kādus video tu skaties u.t.t Katru dienu ap 2,5 kvintiljoni baiti ar datiem tiek radīti un saglabāti. Tas ir aptuveni tik pat, cik stundu garš augstas izšķirtspējas video katrai personai uz šīs planētas, katru dienu.

Tīmekļa izsekotāji

Tīmekļa izsekotāji ir koda daļas, kuras pieraksta tavas tiešsaistes preferences. Viens populārs piemērs ir tā sauktie Interneta “cookies”: nelieli datu konteineri kuri atļauj mājaslapām saglabāt datus par tevi tavā ierīcē. Nākamreiz, kad tu apmeklē šo lapu, tā atcerēsies noteiktas lietas par tevi. Citi izsekotāji ir skripti, kuri paslēpti mājaslapās, dažreiz vienā pikselī. Tie strādā fonā un pieraksta, piemēram, tavu IP adresi. Daži izsekotāji tev seko no vienas mājaslapas uz otru un pieraksta tavu aktivitāti un klikšķus visur, kur ej.

Tagad, kad mūsu mājas ierīces ir arī pievienotas Internetam, šis skaitlis tikai augs. Mūsu gudrie pulksteņi skaita soļus un mēra pulsu, un aizsūta šo informāciju atpakaļ kompānijai, kura tos izveidoja. Mūsu balss asistenti aktīvi klausās mūsu komandas, ieraksta un saglabā to, ko mēs tiem pasakām; enerģijas patēriņa mērītāji mēra un saglabā enerģijas patēriņu; mūsu telefoni iespējams klusībā pieraksta mūsu lokāciju un sūta šos datus dažādiem aplikāciju izstrādātājiem un telefonu ražotājiem.

Datu vākšana nav nekas jauns. Gadsimtiem ilgi cilvēki ir pierakstījuši savus stāstus uz alu sienām, iegravējuši tos akmeņos vai dokumentējuši uz papīra. Kas padara digitālo datu savākšanu atšķirīgu ir, ka tas ir palicis triviāli saglabāt lielus apjomus ar datiem uz ilgu laiku un apvienot eksistējošus datus ar jauniem datu avotiem. Konsekventi, lokācijas dati, kurus tu rādi savai kartes aplikācijai šodien, var tikt izmantoti, lai iegūtu ieskatu rutīnās pēc vairākiem gadiem. Un, ar to, ka mūsu dzīves vairāk tiek pārnestas uz tiešsaisti, ir iespējams ne tikai pierakstīt un saglabāt mūsu rakstīto un komunikācijas, bet arī savākt datus par to, cik bieži mēs komunicējam, cik bieži atveram noteiktas mājaslapas, meklējam noteiktus jēdzienus. Šie dati par datiem tiek saukti par metadatiem.

No nelielām pēdām līdz profiliem

Vieni paši nelielie informācijas daudzumi atklāj ļoti maz par tevi, bet, kad salikti kopā, tie var veidot plašus profilus par tevi: kas tu esi, kam esi radnieks, tavas preferences, intereses, tavi un tev tuvo cilvēku ieradumi un kā tu izmanto dažādus digitālos pakalpojumus katru dienu. Domā par šiem, kā par savu virtuālo reprezentāciju.

Kā šie profili tiek veidoti ? Dažos gadījumos digitālās platformas, kuras tu izmanto, lai sazinātos ar saviem draugiem, var ievākt tik daudz informācijas par tev, ka ir spējīgi izveidot plašus profilus par tevi bez citiem datu avotiem. Tie izmanto to, ko tu publicē, raksti, kam spied patīk un reposto. Citos gadījumos tā sauktie datu brokeri uziet pēdas, kuras tu atstāj digitālajā pasaulē un savieno tos ar publiskiem datu avotiem, kurus nopērk no citiem datu vācējiem, piemēram, kredītkaršu kompānijām.

Šobrīd mums nav liela kontrole pār profiliem, kuri par mums tiek veidoti. Mēs bieži nezinām, kurš veido šos profilus, vai tie ir pareizi (bieži vien tie nav) un mums nav daudz iespēju izlabot kļūdas, kuras tajos var būt. Šis ir īpaši problemātiski, kad šie informācijas avoti noved pie svarīgiem lēmumiem par piekļuvi pakalpojumiem (kredīti, mājokļi utt.)

Kā tiek izmantoti dati par tevi

- Reklamēšana

Visplašāk izplatītā šādu profilu izmantošana ir reklāmām. Esi kādreiz saņēmis online reklāmu par kurpēm pavisam neilgi pēc tam, kad bijī meklējis jaunus apavus internetā? Tā nav sakritība. Tas, ko tu dari internetā tiek izmantots, lai atklātu reklāmas, kuras būtu vispiemērotākās tev ar produktiem, kurus tu visticamāk nopirktu.

- Uzmanība

Sociālo mediju platformas vēlas, lai tu tās vairāk izmanto, tāpēc liks lietā datus par tevi, lai saprastu, kā noturēt tavu uzmanību. Viņi tev piedāvās atbilstošu saturu, kurš tev šķitīs interesants, balstoties uz to, ko tu pirms tam esi līcis savā profilā, vai kam esi spīdījis « patīk ».Daļa no šī satura būs reklāmdevēju apmaksāta, lai platforma var saņemt pelņu katru reizi, kad kāds uz tā uzspīž. Šis ir arī viens no iemesliem, kāpēc tik daudzas platformas var piedāvāt savus pakalpojumus lietotājiem par brīvu.

- Uzlabot digitālus produktus

Digitālo pakalpojumu sniedzēji izmanto datus, lai saprastu tavas preferences un padarītu savu pakalpojumu labāku, piemērotāku tavām vajadzībām. Piemēram, ja tu uzspīd uz kādas pogas un tad aizver mājaslapu, viņi var secināt, ka šī poga nedarbojas labi un izlabot kļūdu.

- Efektīva rīkošanās

Šīs COVID-19 pandēmijas laikā, valdības sāka vākt datus par inficēšanās ātrumu un COVID-19 karstākajiem punktiem. Lai arī daudz kas var tikt pateikts par šādu datu vākšanas efektīgumu, galvenā doma ir, ka, zināšanas par to, kas notiek uz zemes, var palīdzēt koordinēt tālāko rīcību. Šis darbojas arī citās krīzēs. Piemēram, īsi pēc zemestrīces, informācija par populācijas blīvumu, vai arī kurš bija mājās, kad notika šī zemestrīce, palīdz katastrofu novēršanas aģentūrām efektīvi izmantot pieejamos resursus.

- (Automatizēta) lēmumu pieņemšana

Digitālie dati tiek vairāk un vairāk izmantoti, lai automātiski pieņemtu lēmumus. Algoritmiem var iemācīt atpazīt specifiskas acu slimības, izmantojot citus acu skenēšanas datus; Sejas atpazīšana ir plaši izmantota lidostās, lai automātiski uzzinātu, kas tu esi; Atpazīšanas kompānijas izmanto datus par tavu

ieņēmumu līmeni, taviem draugiem, vai apkārtni, kur tu dzīvo, lai aprēķinātu tavu piemaksu; Kredītu devēji izmanto līdzīgus datus, lai novērtētu tavu kredītrisku.

Tas, vai šie lēmumi ir godīgi un precīzi, ļoti balstās uz to, vai dati, kuri tika izmantoti, ir pareizi un pilnīgi. Piemēram, sejas atpazīšanas sistēmas, kuras trenētas uz baltām sejām, ne tik labi atpazīst tumšākas ādas cilvēkus. Kāds ar izcilu kredītu vēsturi tāpat var tik pie slihta kredīta vērtējuma, jo viņi dzīvo relatīvi nabadzīgākā rajonā. Vairāk par šo tiks pastāstīts zemāk, sadaļā par mākslīgo intelektu.

- Drošība

Drošības aģentūras izmanto lielus daudzumus ar personīgiem un apkopotiem datiem, lai noskaidrotu, vai indivīdi rada draudus nacionālai drošībai. 2013. Gadā, Edward Sondwend nopludināja informāciju par to, kā ASV Nacionālā drošības aģentūra bija savākusi daudz datus par cilvēkiem gan no ASV, gan ārpus tās. NSA apgalvoja, ka šie dati ir nepieciešami, lai noturētu valsti drošībā. Privātuma aizstāvji gan saka, ka šāda datu apkopošana ir invazīva un pārkāpj tiesības uz privātumu.

- Kontrolēt uzvedību

Digitālie dati palīdz kompānijām un valdībām monitorēt lietotāju un pilsoņu uzvedību. Šāda monitorēšana var tik izmantota, lai veicinātu noteikta veida uzvedību (piem. apstāties pie sarkanās gaismas), un apturētu citu (piem. publicēt kailfoto sociālajos medijos, vai noziedzīgi rīkoties). Dažreiz kontrole ir vairāk kā maigs aicinājums pareizajā virzienā, citreiz tas ir sociālais kredītpunkts.

Punktu sistēma, kurā katrs pilsonis saņem punktu par rīcību, kas sabiedrībai dod ieguvumu, bet zaudē punktus, kad iesaistās sociāli neakceptējamā rīcībā. Šāda punktu sistēma var tiks izmantota, lai dotu piekļuvi pakalpojumiem, kā mājoklis, publiskais transports vai kredīts.

- Atbildība

Dažreiz dati ir vajadzīgi, lai sauktu cilvēkus pie atbildības. Piemēram, informācija par publisko līdzekļu tērēšanu ļauj mums - sabiedrībai, atpazīt korupciju.

- Pētniecība

Pētnieki, žurnālisti un citi domātāji balstās uz digitāliem datiem, lai palīdzētu mums izprast šo pasauli, cilvēkus, dabu, sabiedrību, vēsturi u.t.t. Šie pētījumi palīdz mums ārstēt slimības, definēt polises un veidot risinājumus steidzamām problēmām.

Ne viss ir atkarīgs no tevis

Ir vilinoši domāt, ka dati, kurus mēs izplatām Internetā, ir tikai par mums, un šīs izvēles dalīties ar ziņām par sevi ir apzinātas, bet ne vienmēr tā ir taisnība.

Liels daudzums ar informāciju tiek publicēts. Paņemsim par piemēru DNS datus. Tu varētu izvēlēties iedot savu DNS analītiķim, lai vairāk uzzinātu par savu ģenētiku. Šajā gadījumā, tu arī atklāj informāciju par saviem (vēl nedzimušajiem) ģimenes locekļiem, kuriem ir tavs DNS. Un ne tikai ģenētiskie dati tiek nodoti tālāk. Ziņas saviem draugiem, bildes, kurās ir vairāki cilvēki, stāsti, kurus veido grupa - visi reprezentē koplietotu datu gadījumus.

Ja arī dati ir tikai par tevi, tie tāpat var tikt izmantoti, lai atklātu informāciju par citiem. Viens aptuveni 20 gadus vecs students, publicējot savas mūzikas preferences Internetā, dod iespēju secināt citu līdzīga vecuma cilvēku mūzikas izvēles. Vai arī dati par taviem ienākumiem var tikt izmantoti, lai rēķinātu vispārīgo ienākumu līmeni tavā dzīvošanas rajonā.

Pat izvēle nedalīties ar saviem datiem var tevi ietekmēt: iedomājies, kas notiktu, ja visi veselie cilvēki izdomātu brīvprātīgi dalīties ar saviem datiem par regulāriem treniņiem ar veselības apdrošināšanas uzņēmumiem. Viņi var gūt papildus labumu no šiem datiem. Tu, ne tik veselīga persona, izvēlies nedalīties ar saviem datiem, baidoties, ka veselības apdrošinātājs to izmantos pret tevi. Tomēr, nedaloties ar šādiem datiem, jūsu veselības apdrošinātājs jau ir secinājis, ka jums ir lielāki veselības riski, un palielina apdrošināšanas prēmiju.

Dažreiz tu pat nevari izvēlēties, vai dalīties ar saviem datiem. Ir daudz gadījumi, kuros dati par tevi tiek savākti tev to nemaz nenojaušot. Ielas kameras tevi filmē, kamēr tu to neredzi, un lielākā daļa metadatu tiek vākti slepeni, fonā. Kā lai mēs veicam izvēles par šāda vieda datu vākšanu?

Kāpēc tas ir svarīgi

Digitālie dati, kuri tiek vākti par mums un dabu, var potenciāli palīdzēt cilvēcei un uzlabot mūsu dzīvi. Dati par mūsu Interneta uzvedību var palīdzēt zinātniekiem; Mūsu braukšanas dati palīdz inženieriem izstrādāt drošākas mašīnas ar autopilotu funkciju; Dati par mūsu veselību var attīstīt automatizētus pašdiagnostikas aparātus. Bet, kā jau mēs noskaidrojām, datu vākšana un izmantošana var arī nebūt tik patīkama gan cilvēkiem individuāli, gan sabiedrībai. Tāpēc ir svarīgi, ka mums visiem ir teikšana tajā, kādus datus ir jāievāc, ka šos datus izmantot un kam tie paredzēti. Un mums šī saruna jāsāk pēc iespējas ātrāk.

Kāpēc? Mēs esam sasnieguši to, ka mūsu iesaistīšanās sabiedrībā ir atkarīga no digitālo ierīču izmantošanas. Publiski polises paziņojumi tiek vairāk un vairāk veikti sociālo mediju platformās, biznesa sapulces ir pārceltas uz Zoom un pierakstoties pasākumiem bieži vien ir nepieciešams Facebook profils. Šie instrumenti ir ērti un ļauj mums savienoties vienam ar otru arī tad, kad pandēmija mūs ieslodzījusi mājās. Tomēr, mūsu paļaušanās uz šiem instrumentiem ikdienā izvēles par datu publicēšanu padara gūtākas. Citiem vārdiem, izvēle starp dalīšanos ar datiem sociālo mediju platformās un kontakta pazaudēšanu ar draugiem varētu nemaz nebūt īstā izvēle.

Tajā pašā brīdī, mūsu valdības, bankas un digitālie servisi vairāk un vairāk paļaujas uz datiem, kurus mēs publicējam Internetā, lai veiktu izvēles par mums: Izvēles par to, kur mēs dzīvojam, kādiem resursiem mums ir pieeja un vai mēs esam piemēroti valdības atbalstam. Rezultātā, tas, ko mēs atklājam par sevi šodien, var mūs pamatīgi ietekmēt nākotnē.

Jautājums tad ir, kā mums veikt izvēles par šiem datiem. Kā mums izmantot sociālo un ekonomisko vērtību datiem, kurus mēs radām, bet samazināt kaitējumus, kurus tie var dot? Kuram vajadzētu izlemt, kādi dati tiek savākti un izmantoti? Vai tie varētu būt katrs no mums individuāli? Vai mūsu valdībām būtu jāizlemj mūsu vietā? Vai tomēr tas jādara organizācijām?

Kam vajadzētu gūt labumu no šiem datiem? Vai tām jābūt kompānijām, kuras tos vāc un dod mums bezmaksas pakalpojumus? Vai arī visiem šiem datiem ir jātiek izmantotiem sabiedriskajam labumam? Vai mums jādala datu iespējas vienādās daļās? Vai arī kāds var saņemt lielāku pīrāga daļu?

Pastāv dažādi veidi, kā redzēt datus

1. Dati kā privāts resurss, kurš var piederēt

Tu varbūt esi dzirdējis citus sakām, ka informācijas dati ir jaunā nafta, kas darbinās nākamo inovāciju vilni. Vienīgais, ka nafta tiek iegūta no dabas, dati tiek vākti no cilvēkiem un apkārtnes. Tas liek domāt, kam piederētu šie resursi. Persona kas iegūst datus, vai arī persona, no kuras tie tiek iegūti ?

Pirmajā gadījumā, dati piederētu uzņēmumiem un citām organizācijām, kuras vāc digitālos informāciju. Šie būtu meklēšanas rīki, sociālo mediju platformas un balss asistenti. Viņi ieliek naudu un laiku, lai uzbūvētu platformas un bieži vien piedāvā savus pakalpojumus par brīvu. Kāpēc, lai viņiem nepiederētu dati, kurus viņi savāc? Un, ja viņiem šie dati būtu jādod prom, vai piedāvātie pakalpojumi paliktu bezmaksas?

Otrajā gadījumā, dati piederētu tiem, par kuriem tajos aprakstīts. Šie ir platformu un meklētāju lietotāji. Ja jau kompānijas pelna naudu ar tavu palīdzību, kāpēc lai tev nepienāktos daļa no tās?

Abos gadījumos, datu īpašnieki var izvēlēties, kuriem ir pieejami šie dati un tos var pārdot, ja vēlas. Tiklīdz dati ir pārdoti, vecais īpašnieks zaudē spēju rīkoties ar šiem datiem. Līdzīgi, kā mēs pārdodam grāmatas, velosipēdus un mājas.

Tas kļūst nedaudz sarežģītāk, kad mēs ņemam vērā, ka dati parasti tiek ievākti no vairāk kā viena cilvēka vai procesa. Kam tie pieder šādos gadījumos?

2. Dati kā darbs

Šī ir « dati kā resurss » modeļa variācija, kas apgalvo, ka datu radīšana ir darbietilpīga: Kad tu kaut ko publicē Internetā, dalies ar bildēm vai liec jaunu stori, tu dari nelielu darbu (datu radīšanu) par kuru tev vajadzētu samaksāt.

Tātad, šis viedoklis koncentrējas uz kompensāciju par datiem un ļauj piekļūt pie šiem datiem ikvienam, kurš tos ir palīdzējis radīt. Tomēr, tas neko daudz nepasaka par tiesībām kontrolēt tavus datus, arī tad, ja tos radījis kāds cits. Piemēram, kad viena persona uzraksta stāstu par citu, vai tam, par kuru tika rakstīts, arī ir jāizsniedz kompensācija?

3. Dati kā mūsu atspulgs

Tā vietā, lai skatītu datus kā resursu, kuru izmantot, mēs varam uz tiem lūkoties kā uz pētītās personas atspulgu. Tu tiec atspoguļots datos par tevi, tavas attiecības tiek atspoguļotas ziņās, ko tu raksti, tava uzvedība tiek atspoguļota tajā, kā tu brauc ar mašīnu cauri pilsētai. Dati ir kā spoguļa atspulgs.

Kad mēs ņemam vērā datus šādi, paliek daudz dabiskāk jautāt, kuram vajag šo atspulgu kontrolēt. Datu tiesību aizstāvji uzstāj, ka katram ir vajadzīgas tiesības izlemt, ko viņi vēlas par sevi atklāt, jebkurā konkrētā situācijā. Turklāt, tev nevajadzētu pārdot šīs tiesības, pārdodot savus datus. Tas ir tas, kur datu tiesību uzskati atšķiras no “jaunās naftas” perspektīvas: resursus var pārdot un pirkt, fundamentālas tiesības ir neatņemamas. Tas nozīmē, ka tu tos nevari pārdot, lai arī cik daudz naudas tev piedāvā. Līdzīgi kā tu nekad nevarēsi pārdot savu atspulgu vai ēnu.

Arī šajā situācijā viss paliek sarežģītāk, kad mēs ņemam vērā, ka šie dati ir vairāk kā vienas personas atspulgs. Kam tad piemīt tiesības izlemt par datu vākšanu, pieejamību un izmantošanu?

4. Dati kā toksiski atkritumi

Lai arī ir vairāki labi iemesli, kāpēc vākt un izmantot digitālos datus, daži apgalvo, ka slikto aspektu ir vairāk, kā labo. Viņi salīdzina datu vākšanu ar radioaktīvo izmešu krāšanos. Kodolenerģijai ir liels potenciāls, taču, tā blakusprodukts, toksiskie atkritumi, ir grūti savācam un ar lielu dzīves ilgumu. Tieši to pašu var teikt par datiem. Tie var tikt izmantoti pētniecībā, kas dod labumu visai sabiedrībai, bet tā blakusprodukts – novērošana un kontrole – ir bīstami (un permanenti).

Neskaitot novērošanas riskus, datu vākšanai un saglabāšanai ir iespaids uz vidi. Daži eksperti ir noteikuši, ka, ap 2025. gadu, komunikāciju industrija būs atbildīga par 20% no visa enerģijas patēriņa. Datu saglabāšana un pārraidīšana starp pakalpojumu sniedzējiem sastāda lielu daļu no šī cipara. Rezultātā, viens arguments pret datu saglabāšanu un izmantošanu ir tas, ka mums nav planetāro resursu, lai to uzturētu.

Skatoties uz datiem no šīs perspektīvas, nākamais loģiskais solis ir samazināt datu radīšanu; Saglabāt tikai to, kas ir strikti nepieciešams un izdzēst visu pārējo.

5. Dati kā infrastruktūra

Wikipēdija definē infrastruktūru kā «fundamentālu struktūru un iekārtu kopumu, kas kalpo valstij, pilsētai vai citam apgabalam, ieskaitot nepieciešamās iekārtas, lai darbotos to ekonomika.» Tas iekaita lielceļus, dzelzceļus, interneta kabeļus un telefonu līnijas. Ņemot vērā digitālo datu pastiprināto svarīgumu mūsdienu sabiedrības funkcionēšanai, nav grūti tos redzēt kā daļu no infrastruktūras.

Skatoties no šādas perspektīvas, tā vietā, lai atstātu izvēli par datu izmantošanu un vākšanu indivīdiem, mēs varam paļauties uz lielākām kopienām vai valdībām, kuras noteiks, kā labāk padarīt šos datus noderīgus publikai (kā infrastruktūras pamatelementu). Protams, tieši tāpat, kā individuālās un komūnas vajadzības ir jāņem vērā, kad tiek būvēts ceļš, individuālās tiesības uz privātumu un arī negatīvās puses datu vākšanai ir jāņem vērā veicot publiskus lēmumus par datiem. Tomēr, šajā gadījumā, galīgais lēmumu pieņemtu ievēlētie politiķi vai kopienas, kuriem, lai turpinātu funkcionēt, nepieciešami dati.

Šis piemērs gan skaidri nepasaka, kam būtu jāveic izvēles: vai tām jābūt mazām grupām ar cilvēkiem (piemēram, tava ģimene) kuri veic šīs izvēles kopā? Vai tavai valdībai? Un vai atbildes uz šiem jautājumiem mainītos, ņemot vērā situāciju?

Kam būtu jāgūst labums no (digitālajiem) datiem ?

Ja dati ir tik vērtīgi un svarīgi....kam būtu no tiem jāgūst labums? Ir vairākas pieejamas opcijas :

1. Personai, par kuru ir dati: Ja dati par mani tiek izmantoti, tiem vajadzētu man dot kādu labumu – pat ja tas kādam citam dod zaudējumus. Šī opcija pieņem, ka dati vienmēr ir par kādu.

2. Kopienām: ja dati par mani tiek izmantoti, tiem būtu jānes kāds labums manai apkārtējai sabiedrībai (pat ja tas samazina ieguvumus man) un jāminimizē iespējamais kaitējums kopienai un tās dalībniekiem. Šis pieņem, ka mēs varam definēt kopienu.
3. Cilvēcei kopumā: visi dati tiktu vākti un izmantoti mērķiem, kuri nāk par labu sabiedrībai un tās iedzīvotājiem. Šis pieņem, ka sabiedrība ir relatīvi viendabīga.
4. Tiem, kuri vāc un izmanto datus: Pagaidām lielajiem uzņēmumiem pieder vairums datu. Šajā izvēlē, korporācijas var vākt un izmantot datus, kā pašas vēlas. Viņi investē jaunās tehnoloģijās un ir nopelnījuši izmantot datus, kurus ievāc. Šajā opcijā dati ir privātās rokās. Dažreiz datu vākšanas vienība ir publiska vienība.
5. Nevienam: mums vispār nevajadzētu vākt Interneta datus.

Un tu?

Kā tu domā? Kā mums būtu jāizmanto dati? Individuāli, vai kā sabiedrībai kopā?

Ceļā uz spēcīgu digitālo publisko sfēru

Kas tas ir un kāpēc tas ir svarīgi

Milzīga iespēja

Nekad agrāk cilvēces vēsturē mums nav bijis pieejams tik daudz informācijas. Un veids, kā mēs piekļūstam šai informācijai ir pamatīgi mainījies. Daudzums ar videokliem, grāmatām un stāstiem, kurus mēs varam skatīties, lasīt un klausīties ir masīvi pieaudzis. Mēs izvēlamies, ko, kad un uz kādas ierīces mums skatīties ziņas, lasīt jaunu informāciju par pasauli un citiem u.t.t.

Mēs kontaktējamies ar citiem iedzīvotājiem, mūsu valdību, kompānijām un dažādām citām organizācijām tieši un gandrīz bez nekāda filtra. Tas ne vienmēr tā ir bijis.

No «Publiskās sfēras» ...

Kad mēs runājam ar ģimeni vai draugiem, kad runājam ar kolēģiem un vienaudžiem, mēs esam daļa no tā, ko var saukt par “publiku”. Mēs kontaktējamies ar citiem un dodam un būvējam savu viedokli un skatījumu par mums un sabiedrībai svarīgām tēmām. Bet mēs neesam vienīgie, kuri tā dara. Žurnālisti un valdības, kompānijas un asociācijas arī piedalās šajā kopējās nākotnes diskusijā par sabiedrībai svarīgām tēmām. Vai smieklīgām, vai interesantām. Šo mēs saucam par “publisko sfēru”. Par šo konceptu ir bijušas debates vairākus gadsimtus, un tā nozīme ir mainījusies, laikiem ejot.

Tradicionāli ļoti ilgu laiku publiskā sfēra tika definēta kā “masu mediju laikmets”. Tas attiecās uz to, ka avīzes, radio un TV bija galvenie šīs publiskās diskusijas par kopējo nākotni kanāli. Lai ilustrētu situāciju, mēs varam iedomāties piramīdu:

1. Apakšā esam “tu un es”, iedzīvotāji, kuri diskutē savā ģimenē, darbā u.t.t. Šajā vietā visi gan “sūta” ziņas (sauksim to par aktieri), gan “saņem” tās (sauksim to par audienci). Mēs to saucam par aktiera un skatītāja lomu.
2. Pa vidu mums ir indivīdi, grupas un/vai organizācijas, kuras apvienojas ap konkrētām tēmām, piemēram, vide vai Internets. Šī grupas ir vairāk vērstas uz ziņu sūtīšanu, tās ir pamatā “aktieri”.
3. Piramīdas augšā atrodas “mediji” kuri producē un izplata informāciju un ziņas. Viņi ir aktieri.

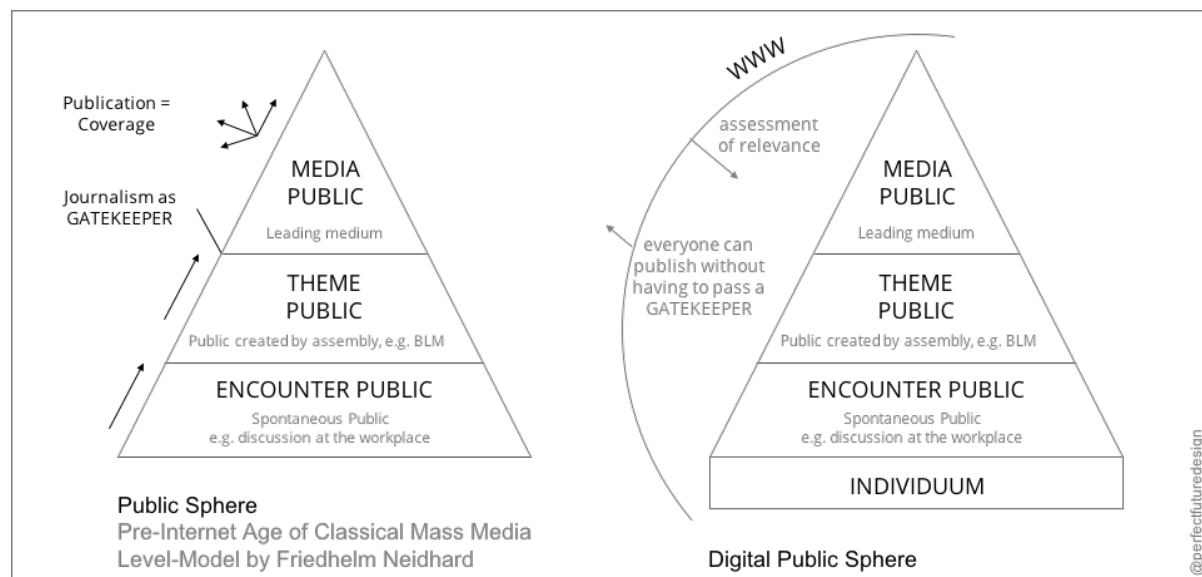
Tātad, ja tu vēlējies apspriest kaut ko sabiedrībai svarīgu, vienīgais veids bija iet caur mediju līmeni. Un žurnālisti spēlēja filtru lomu.

... uz “Digitālo publisko sfēru”

Interneta izplatīšanās pamainīja šo situāciju pilnībā: Internets ļauj katram indivīdam publicēt saturu. Tātad ikviens ir reizē gan “audience” gan arī “aktieris”.

Šis ir ļoti interesanti, jo tas salauž tradicionālo informācijas apmaiņas piramīdu un atver ļoti dinamisku un možu publisko sfēru. Mēs varam tieši komunicēt ar citiem pilsoņiem, ne tikai lokāli, bet arī globāli. Interesanta, nozīmīga, smieklīga informācija var izplatīties gandrīz bez maksas pa visu pasauli.

Piemēram, COVID krīzes laikā, veselības aģentūras varēja piegādāt svaigu informāciju par situāciju katru dienu, kas paļāvās uz sociālo mediju platformām, lai miljardiem lietotāju var tās ātri apskatīt.

Šis arī noved pie pamata izaicinājuma, kas parasti piemīt informācijai: Kā pārliecināties, ka Internetā izlasītais ir patiesība? Kā panākt, ka neviens netiek ļauni aizskarts tiešsaistē?

Jo, ja tas, ko mēs redzam un lasām Internetā nav kvalitatīvs, ja mums var uzbrukt Internetā, tad digitālā publiskā sfēra vairs nav par labu cilvēcei un tā kļūst par toksisku vietu. Bīstamu vietu.

Apskatīsim pamata argumentus, jautājumus un diskusijas.

Kā mēs varam izsijāt šo daudzumu ar informāciju?

Pirmais lielākais jautājums ir saprast, kuras tēmas par Interneta informāciju ir interesantas sabiedrībai, un tās vajadzētu vairāk publicēt? Vai arī tieši pretēji, kuras tēmas ir neinteresantas vai pat kaitīgas un tās nevajadzētu publicēt?

Mūsdienās, galvenais rīks, lai atrisinātu šo jautājumu ir algoritms. Algoritms ir programmatūras daļa, kas sašķiro datus automātiski, bez cilvēku iesaistes. Tas ir cilvēku veidots, protams, bet šķiro datus pats.

Tātad, digitālajā publiskajā sfērā, saistību starp ziņas ražotāju un saņēmēju veido programma. Liela daļa no šīs saites ir veidota ar tā sauktajām sociālo mediju platformām un cauri meklēšanas pārlūku.

Šis atkal paceļ "vārtsarga" jautājumu. Masu mediju ērā žurnālisti bija vārtsargi. Digitālajā ērā vārtsargi ir algoritmi un kompānijas, kas tos izstrādā. Tas liek daudziem kritizēt tehnoloģiju kompāniju un sociālo mediju varu.

Ilgu laiku šīs kompānijas ir apsvērušas ideju, ka tas nav viņu darbs pārbaudīt faktus saturam, kurš tiek publicēts viņu platformās, jo lietotāju vārda brīvību un iespēju izpaust savas domas ir jāsargā. Un tā ir taisnība. Lietotāji ir atbildīgi par to, ko viņi publicē.

Tajā pašā brīdī, nesenie skandāli saistībā ar nacionālām vēlēšanām un aizskarošu un rasistisku komentāru eksistenci, liek tādām kompānijām, kā Google, Facebook un Twitter, rīkoties un sākt monitorēt saturu, kas tiek publicēts viņu platformās.

Dažas valstis un internacionālas organizācijas arī ir sākušas regulēt digitālo pasauli.

Pilnvērtīga digitālā publiskā sfēra

Internets ir šeit uz palikšanu. Tāpēc ir ļoti svarīgi definēt šīs jaunās digitālās publiskās sfēras robežas un noteikumus. Šajā Interneta eksistences laikmetā, likumi un noteikumi tiek diskutēti, testēti un uzlaboti. Tāpēc mums vajag tavu viedokli.

Kā tu domā? Kas tev ir robeža starp publisku un privātu? Vai eksistē tiešs norobežojums? Un vai pastāv atšķirība starp "analogo" un "online" dimensiju? Balstoties uz jūsu pieredzi kā pilsoņiem, kā būtu jāizskatās veselīgai un pilnvērtīgai digitālai publiskai sfērai?

Labas ziņas, sliktas ziņas, viltus ziņas, patiesas ziņas

Kas ir dezinformācija un kāpēc tā ir problēma?

Viens ļoti liels jautājums, diskutējot par digitālo publisko sfēru, ir "viltus ziņas" jeb "dezinformācija". Šie ir informācijas gabali, kuri ir balstīti uz nepatiesu informāciju, lai maldinātu lasītājus. Taču ne visa dezinformācija ir nepatiesa. Daža veida dezinformācija ir pārsvarā patiesa, bet speciāli izvēlēta, lai novirzītu skatu no kopējās bildes vai ietekmētu politisko attēlojumu. Šo arī sauc par dezinformāciju.

Dezinformācija ir ļoti vecs fenomens. Piemēram, pat 1275. gadā Anglijas Karalis Edvards I izlaida "pavedinošas runas aktu", kas aizliedza jebkuram "citēt vai publiskot jebkādu nepatiesu informāciju vai pasakas ar kuru palīdzību varētu augt nesaskaņa starp karali un viņa padotajiem."

Problēma ir tāda, ka cilvēki ļoti slikti atpazīst nepatiesas ziņas no patiesām. Bez konteksta, mēs esam bezpalīdzīgi un tiecamies ticēt jebkam.

Cilvēku aizspriedumi un ziņu trūkumi liek mums uzķerties uz saturu, kurš spiež uz mūsu bailēm un liek mums domāt, ka mums visu šo laiku tomēr bija taisnība ("Redzi, es teicu, ka valdība no mums kaut ko slēpj...", "Redzi, es teicu, ka bagāti cilvēki var neievērot noteikumus...").

Lai padarītu lietas vēl trakākas un kā jau mēs pirms tam redzējām, pamata atšķirība mūsdienās ir, ka mums ir digitālā publiskā sfēra. Dezinformācija:

- Ir viegli padodama tālāk
- Ir tūlītēja; Tiklīdz tu uzspied "sūtīt", tā ir online visur
- Ir lēta: dezinformācijas piegādātājam nav jāmaksā daudz, lai sasniegtu lielu daļu populācijas
- Anonimitātes un klātienē trūkums noved pie nevēlēšanās pieklājīgi uzvesties un agresīvas uzvedības un runas palielināšanos.

Runas brīvība un tās limiti

Brīvība paust savu viedokli, kas ir garantēta gan nacionālās konstitūcijās gan visos universālos un reģionālos cilvēku tiesību līgumos, sastāda vienu no sabiedrības pamatiem un ir pamatnosacījums progresam un individuālajai labsajūtai. Ir svarīgi piebilst, ka ne tikai pieņemtas un patīkamas idejas ir atļautas, bet arī viedokļi, kuri kādu varētu aizvainot, šokēt vai traucēt. Dažreiz šādām idejām ir vajadzīga speciāla aizsardzība. Idejas mainās visu laiku, un nodrošināt, ka jaunas idejas var augt, ir labi sabiedrībai

Runas brīvība pati par sevi ir atslēga, kas nodrošina tiesības: offline tieši tāpat, kā online, tā kā daudziem cilvēkiem Internets ir kļuvis par galveno veidu, kā viņi saņem un izplata informāciju un idejas. Lietotāju-generēta aktivitāte ļauj mainīties idejām ātri un (bieži vien) lēti, bez robežām.

Taisnībai jāvalda brīvi. Bet tai nepieciešama palīdzība. Kā globālai publikai nācās iemācīties, sociālie mediji tiek izmantoti, lai izplatītu dezinformāciju. No ASV līdz Brazīlijai, no Indonēzijas un Meksikas līdz Kenijai, dezinformācijas izplatītāji (daži, kuri tikuši identificēti, daži kuri aizvien vēl ir anonīmi) ir mēģinājuši mainīt publisko viedokli un uzbrukuši kritiķiem.

Jā, ideālā gadījumā idejas pašas sevi aizstāvēs. Sliktas idejas, kuras nevirza pasauli pareizajā virzienā, ideālā gadījumā vienkārši tiek atstātas novārtā. Bet stratēģiskas dezinformācijas kampaņas laikā, iedzīvotāju neapmierinātībā ar tradicionālām idejām par politiku, ar manipulatoru un nacionālo kustību pieaugumu visa pasaulē, ar šo nepietiek.

Vai dezinformācija ir īsta problēma?

Pētījumi par dezinformāciju nonāk pie atšķirīgiem rezultātiem. No vienas puses, tieša dezinformācijas ietekme ir grūti nosakāma, lai arī nav neeksistējoša. No otras puses, dezinformācijas aktieri aizņem neproporcionālu ziņu daļu, par tiešsaistes mediju praksi. Šis apstiprina ideju, ka Internets var tikt efektīvi izmantots kā dezinformācijas forums. Citi apgalvo, ka galvenā dezinformācijas īpašība ir likt visiem vairāk strīdēties un uzticēties cits citam (un uzticamiem informācijas avotiem) mazāk.

Lai arī, ticība tradicionālām institūcijām – ārstiem, laikrakstiem – lēnām samazinās un cilvēki sāk meklēt alternatīvas ziņas un viedokļus Internetā, ziņu un viedokļu daudzveidība Internetā lasītājam ļauj viegli “aizmukt” no ziņām, kuras nesader ar viņu pašu viedokli, un meklēt Informāciju, kura viņam liek justies droši un saprasti (īpaši, ja tiem ir minoritātes viedoklis).

Cīņa ar dezinformāciju

Valstu un valdību loma

Valstu primārā atbildība un vispārēja obligācija ir aizsargāt cilvēku tiesības un fundamentālas brīvības, ieskaitot digitālo vidi. Ar savu pienākumu ievērot saistības, kuras noteiktas starptautiskajā cilvēku tiesību līgumā, tiem jāievieš normatīvais regulējums, ieskaitot pašregulējošas pieejas, kas ļauj diferencēti aplūkot tiešsaistes informāciju, un sākt efektīvu pret darbību. Bet tas arī nozīmē, ka valstīm jāpārkāpj runas brīvība, valstīm arī ir pienākums izveidot drošu un iespējam pilnu vidi, kas ļauj personām “piedalīties publiskās debatēs un izpaust savus viedokļus un idejas bez bailēm, ieskaitot tos, kas ar tiem aizvairo, šokē vai traucē valstu amatpersonām vai arī jebkāda sektora populācijai”(CoE).

Valstis nav, protams, vienīgās, kuras atbild par cilvēku tiesībām online. Interneta starpniekiem arī ir pienākumi zem internacionāla un nacionālā likuma.

Interneta lietotāji disproporcionāli iesaistās ar sensacionālu saturu. Dezinformācijas tirgus spēlētāji izmanto cilvēku aizspriedumus un kognitīvos trūkumus, lai liktu lietotājiem uzķerties uz dezinformāciju. Vai tas nozīmē, ka valstīm vajadzētu aizliegt nepatiesas informācijas izplatīšanu un kriminalizēt dezinformācijas izplatītājus?

Neliela daļa no dezinformācijas jau tagad ir nelegāla. Ja jauni likumi, kuri regulētu tiesības izplatīt melus, ir nepieciešami, ir jāapskata ierobežojumu limitus.

Šajā gadījumā platformu, kuras izplata informāciju, loma kļūst īpaši svarīga, arī, tad, kad valsts dalībnieki atsakās īstenot cilvēktiesības tiešsaistē, vai aktivizē likumus, kas domāti, lai novērstu dezinformāciju un apspiestu domstarpības.

Platformu loma

Tātad : Vai kompānijām vajag ļaut turpināt pārnēsāt nepatiesu informāciju, pat, ja tā ir plaši izplatīta un vilina cilvēkus uz viņu saitēm, tādējādi varot tikt monetizēta? Vai arī ir labāk – un atbildīgāk – ātri izdzēst saturu, kurš nav patiess vai kaitīgs sociālajai savienībai, kā jau to lielāko sociālo mediju kompānijas ir sākušas darīt.

Cilvēki var izmantot paši savu viedokli, lai spriestu par satura patiesumu. Ja saturs tiek izdzēsts, var rasties iespaids, ka šī platforma ir politiski nosvērta uz vienu vai otru pusi. Lai arī platformas var dzēst ārā saturu saistībā ar saviem pakalpojumu sniegšanas noteikumiem, pastāv spriedze starp šiem un nacionālajiem likumiem, kura būtu jāatrisina. Daža veida saturs ir nelegāls noteiktās valstīs un legāls citās. Ir ļoti grūti pierādīt, ka noteikta informācijas daļa nav patiesa un, pat ja tā ir pareiza, tā var būt sociāli bīstama, ja tika atlasīta speciāli, lai atbalstītu viena veida viedokli.

Bet vai tā ir laba ideja likt platformām novērtēt satura pareizumu un autoru uzticamību, un šādi atzīmēt saturu? Vai tas noved pie vairāk uzticamības – vai arī lietotāji jūtas kā palikuši bez tiesībām un vēl vairāk neuzticas platformai? Dzēst āra problemātisko saturu nav labākais risinājums.

Kāpēc gan nesadarboties ar faktu pārbaudītājiem un nenorādīt uz saturu, kurš varētu būt problemātisks. Tad lasītāji automātiski var redzēt, vai šīs ziņas ir patiesas, un kāda līmeņa uzticamību raksta vai video autors ir nopelnījis. Lietotāji var tikt aicināti pievienoties faktu pārbaudīšanas vingrinājumam. Sociālo mediju kompānijas tad var izmantot algoritmus, lai pazeminātu dezinformāciju un atturētu to no publicēšanas. Ja lietotāji izvēlas publicēt tālāk problemātisku informāciju, viņi tiek automātiski atzīmēti tālākai apskatīšanai. Saites var novest lietotājus pie labojuma, kā, piemēram, uzticama pētījuma vai raksta.

Vai lietotājam jābūt atbildīgam?

Vēl viena iespēja ir dot atbildību lietotājiem. Beigu beigās, katram pilsonim būtu jābūt atbildīgam par to, ko viņi publicē un redz Internetā. Kāpēc gan nekoncentrēties uz iedzīvotāju izglītošanu, lai viņi paši varētu atpazīt, kad informācija nav patiesa. Ja cilvēkiem ir viegla pieejamība pie apšaubāmas informācijas atzīmēšanas, varbūt viņi rīkosies caur kopīgo intelektu un dezinformācija tiks novērtēta sliktāk.

Skatoties tālāk, kā tikai uz tehnisku iespēju, pilsoņiem būtu jābūt izglītojošas programmas atbalstītiem, kas tiem ļautu labāk novērtēt un navigēt informāciju Internetā, kā arī labāk novērtēt saturu, ko paši publicē.

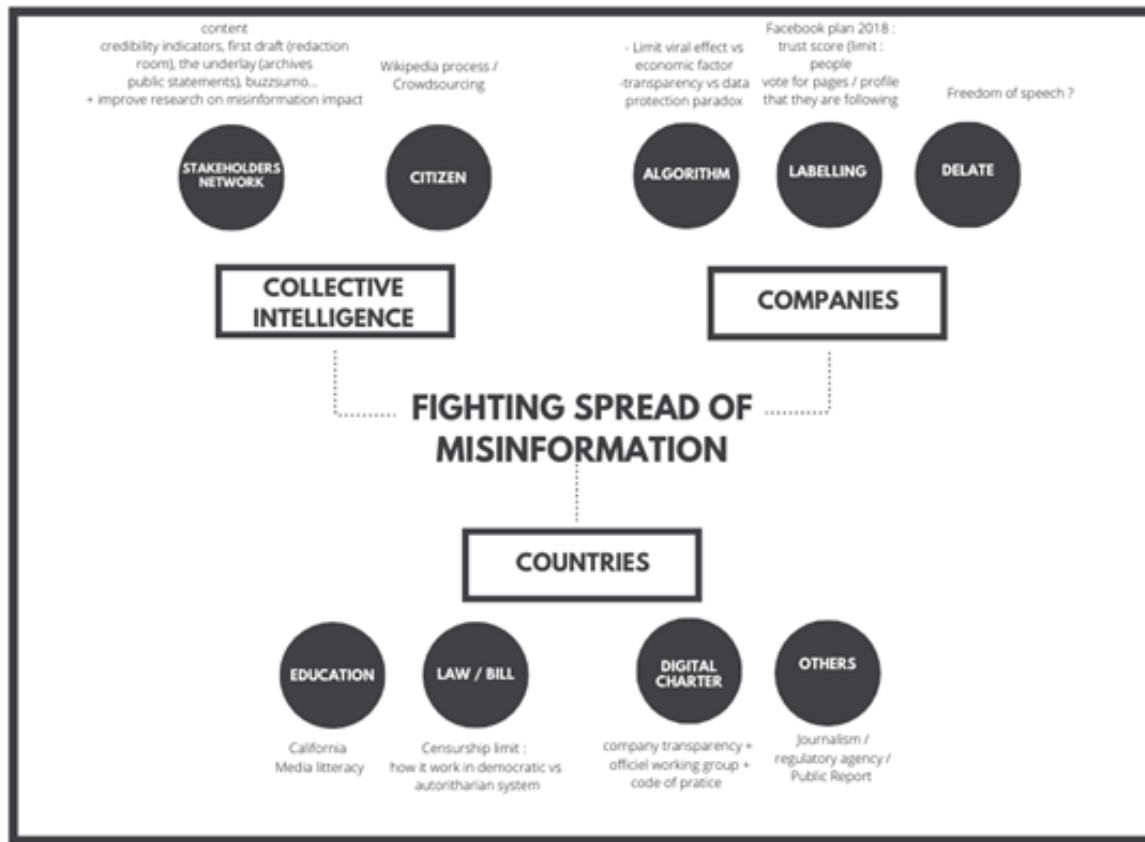
Kā ar civilo sabiedrību un medijiem?

Vēl viena pieeja ir balstīties uz lēmumu pieņēmējiem, kuri strādā informācijas domēnā. Varbūt žurnālistiem jāpalīdz izskatīt informācijas plūsmu. Tas atkal tiem liktu kļūt par vārtsargiem. Bet varbūt tā arī būtu labākā aizsardzība pret dezinformāciju. Žurnālisti ir sākuši šādas iniciatīvas visur pasaulē un radījuši faktu pārbaudīšanas platformas.

Tātad, kādi rīki mums būtu jāievieš?

Mēs esam paradījuši galvenos Digitālās publiskās sfēras un tās iespēju un draudu elementus.

Tev: Kurus rīkus mums būtu jāprioritizē? Kādi ir to priekšrocības un trūkumi?

Mākslīgā intelekta pārvaldīšana

Kas ir mākslīgais intelekts un kāpēc tas ir svarīgs

Ārpus ažiotažas

Mākslīgais intelekts (AI) un **mašīnmācīšanās** (ML) ir divi vārdi, kuri tiek mūsdienās bieži izmantoti. Šīs tehnoloģijas ir aprakstītas kā risinājums, kas izglābs pasauli, vai arī kā pēdējais solis pirms apokalipses. Taisnību sakot, pastāv īsta diskusija par to, kas šīs tehnoloģijas galā ir un ko tās var vai varēs izdarīt.

Daudzi ir mēģinājuši definēt AI jēdzienu, tomēr, nav vēl definīcijas, kurai visi piekristu. Bieži definīcijas ir ļoti neskaidras, tāpēc ir grūti saprast, par ko patiesībā ir AI. Piemēram, bieži izmantotā definīcijā, AI tiek aprakstīts kā "tehnika, kas ļauj skaitļošanas sistēmām attēlot jebkāda veida inteliģenci". Vienkāršāk sakot, tas nozīmē, ka mašīna ir spējīga risināt kādu specifisku problēmu. Lai arī pastāv arī daudzas mistiskas un zinātniskai fantastikai līdzīgas idejas par AI, mūsdienās AI spēj atrisināt tikai ļoti labi definētas problēmas. Šis lauciņš tiek saukts par **šauro AI**. Pretstatā šaurajam AI, **vispārīgais AI** ir sistēmas, kuras var paveikt jebkādu inteliģentu darbu, kuru varētu izdarīt cilvēks.

Vispārīgais AI, kā realitāte, aizvien vēl ir pasaka, tāpēc mēs pieturēsimies pie šaurā AI pielietojumiem, kuri ir atrodamī realitātē. Kāpēc ir tik grūti atrast definīciju, kura būtu plaši pieņemama? Iemesls ir tāds, ka, līdz šim, pat cilvēka intelekts nav bijis precīzi definēts, nemaz nerunājot par dzīvnieku intelektu. Padomā, ko tu uzskati par tiešām intelektuālu? Neskaitot intelekta problēmu pašu par sevi, ir arī strīdi par to, ko AI satur. Kamēr daži domā par AI ar tehnisku pieeju, citi to definē kā programmatūras, aparatūras un datu kombināciju. Jebkurā gadījumā, AI ir vairāki rīki un metodes.

Pašreizējās AI pielietošanas jomas

Īsumā apskatīsim dažas pielietojuma jomas, ar kurām tu varētu būt pazīstams.

- **Balss atpazīšana:** Siri un Alexa ir inteliģentas sistēmas. Šīs sistēmas izmanto AI lai atpazītu balss ievadi.
- **Personalizācija:** Vairāki online servisi, kā sociālo mediju platformas vai Netflix un Amazon izmanto AI, lai personalizētu saturu, kurš tev tiek rādīts mājaslapā. Online servisi mācās no tavas un citu lietotāju iepriekšējās uzvedības, piemēram, kad tu skaties tikai trillerus vai pērc pārsvarā zinātniskās fantastikas romāni. Atbilstoši tam, tev tiek piedāvāts saturs, kas visvairāk atbilst tavām interesēm.
- **E-pastu filtrēšana:** E-pastu pakalpojumi izmanto AI, lai atpazītu mēstules no svarīgām vēstulēm. Daži pakalpojumu sniedzēji pat filtrē e-pastus, kurus uzskata par reklāmām vai sociāliem medijiem atsevišķā mapē.
- **Pieteikumu filtrēšana:** Dažas kompānijas saņem ļoti daudz pieteikumus uz darbvietām un izmanto AI, lai atlasītu derīgus pieteikumus no mazāk derīgiem. AI palīdz izveidot pirmatlasi.

- Klīniskās diagnozes: Medicīnā, AI tiek vairāk un vairāk izmantots, lai atbalstītu ārstu darbu.

Protams, ir vēl vairāk pielietojumu sadaļas. Dažām no tām ir liela nozīme cilvēku un sabiedrības dzīvē, un tie piedāvā lielas iespējas. Citos pielietojumos gan AI, kā izrādās, diskriminē un nes trūkumus dažām cilvēku grupām. Mēs aplūkosim, kā šādi pielietojumi var aizvest līdz problēmām atbildībā, aizspriedumos, pārredzamībā, datu kvalitātē u.c. No sākuma mums jāaplūko ML (machine learning), kuram AI ir parādā savu uzplaukumu pēdējo gadu laikā.

Kas ir mašīnmācīšanās?

Kā īpašu daļu no AI, mašīnmācīšanos ir vieglāk definēt. ML attiecas uz algoritmiem un tehnikām, kuras mācās pašas par sevi, kad saskaras ar datiem, novērojumiem un mijiedarbojas ar apkārtējo nozari.

Algoritmi ir instrukcijas, lai atrisinātu kādu uzdevumu. Programmētāji raksta algoritmus, lai teiktu datoram, kā risināt problēmu. Šie algoritmi būtībā veido digitālo pasauli. Ar noteikumu un instrukciju palīdzību, algoritmi organizē datus un nodrošina mūs ar pakalpojumiem un informāciju.

ML algoritmi ir īpaša veida algoritmi. Tie mācās paši, ar statistiskiem paņēmieniem, nevis tiek programmēti ar citu cilvēku palīdzību. Tas nozīmē, ka ML algoritmi var mainīt savus sākotnējos parametrus un izstrādāt paši savus noteikumus, konstruējot statistisku dotās vides reprezentējumu. Šie algoritmi nesatur soli-pa-solim noteikumus, bet gan instrukcijas, kā mācīties un kā pārrakstīt noteiktus parametrus. Šis mācīšanās process tiek bieži saukts par ML algoritma trenēšanu. Ko ML algoritms dara īpaši labi, ir identificē sakarības lielos daudzumos datu. Šī īpašība ļauj datorus izmantot jauniem uzdevumiem, kurus būtu ļoti grūti vai pat neiespējami kodēt manuāli. Pēdējās desmitgades laikā, ML attīstība ir novedusi pie lieliem panākumiem vietās, kur nepieciešams analizēt lielus daudzumus ar datiem, piemēram, tulkošana, bilžu atpazīšana un vairāki citi.

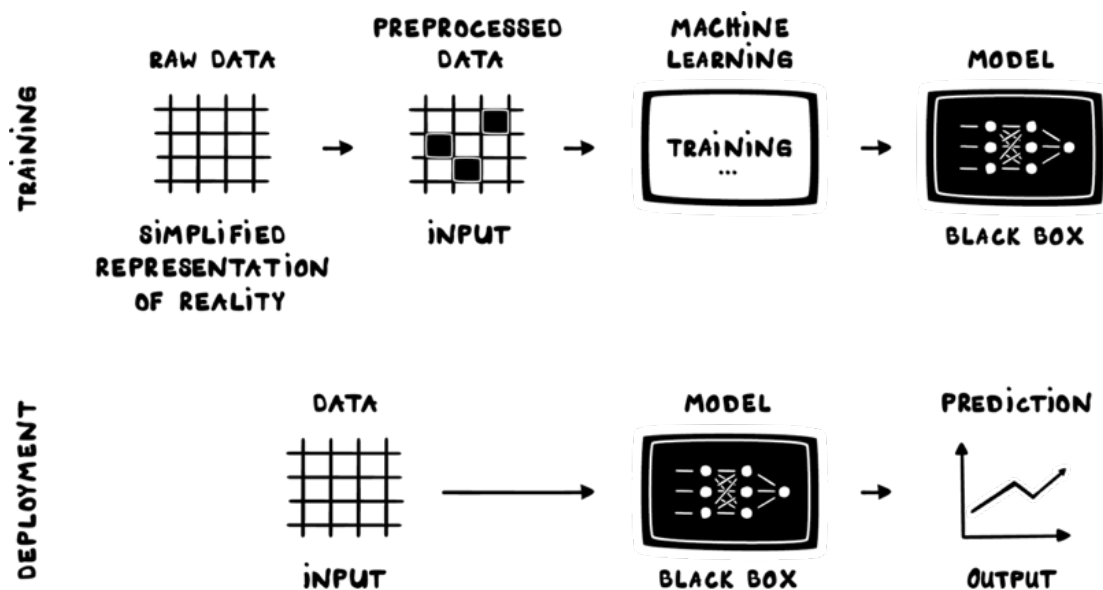
Kamēr visi ML var tikt uzskatīti par AI, tas tā nestrādā otrādi. Piemēram, parasts kalkulators skolai daudz ātrāk rēķina noteiktas vienādības, kā cilvēks. Tāpēc tas var tikt uzskatīts kā AI pielietojums. Tomēr, šis kalkulators strādā pēc noteiktiem, cilvēku veidotiem likumiem, un tas nevar mācīties: tā nav mašīnmācīšanās sistēma..

Mašīnmācīšanās progress

Kā tad īsti strādā mašīnmācīšanās ? Un ko īsti nozīmē trenēt algoritmu ? Neuztraucies, šis skaidrojums neklūs tehnisks. Bildē uz leju jūs varat apskatīt vienkāršotu ML procesu ar soļiem no datu vākšanas līdz algoritma izmantošanu specifiskā kontekstā. Lai arī pastāv vairākas ML metodes, mēs iziesim cauri vienai metodei, lai paskaidrotu dažus procesus. Pamatā, ML procesu ar izvēlēto metodi var sadalīt divās fāzēs:

1. Pirmkārt, ML algoritmu ir jātrenē. Treniņa procesa rezultātā sanāk ML modelis.
2. Tālāk šis modelis tiek pielietots vēlamajā vietā. Šī soļa rezultāts ir pareģojums, piemēram, varbūtība, ka pacientam ir vēzis vai varbūtība, ka darba aplikants ir piemērots šai darbavietai.

Apskatīsim šīs abas vienkāršotās fāzes nedaudz detalizētāk.

Pirmajā vienkāršotās trenēšanas solī dati tiek savākti. Datus var apkopot cilvēki izmantojot vairākas metodes, piemēram, veidojot aptaujas vai uzņemot bildes, vai arī automātiski ar datoru (savākt vai ģenerēt).

Otrajā solī, ja tas vajadzīgs, savāktie dati tiek procesēti. Šajā procesa daļā vajadzīgie dati tiek atšķirti no nevajadzīgajiem. Šo soli sauc arī par pirmsprocesēšanu, tas var arī nozīmēt, ka dati tiek papildināti, lai tie būtu tīrāki un precīzāki. Šī soļa rezultāts ir labi treniņa dati.

Šie treniņa dati tālāk tiek izmantoti pašā treniņa procesā. Šī procesa laikā **mācīšanās algoritms** "mācās" no ievadītajiem treniņdatiem. Par mācīšanos te tiek saukta ievadīto datu analizēšana, sakarību meklēšana ar statistisku piegājienu un jaunu noteikumu veidošana, balstoties uz atrastajām sakarībām.

Visbeidzot, tiek radīts jauns algoritms. Šis jaunais algoritms ir treniņa procesa rezultāts un tiek saukts par **ML modeli**. ML modeli arī bieži sauc par melno kasti, jo ir ļoti grūti saprast, kas notiek pašā algoritmā.

Pirms mēs pārejam pie ML modeļa izvietojumu: Ja tu trenē vienu mācīšanās algoritmu atsevišķi ar trīs dažādām ievaddatu kopienām, tev būs trīs atšķirīgi ML modeļi. Tas nozīmē, ka viens mācīšanās algoritms var tikt izmantots dažādās sfērās, piemēram, valodas tulkošanā un akciju tirgus paredzēšanā.

Pēc tam, kad modelis ir ticis trenēts, tas var tikt izmantots. Šajā fāzē jauni dati tiek ievadīti. Tālāk notiek pareģošanas maģija: Modelis, kuru tu esi trenējis, izsaka paredzējumu par šiem pielietojuma sfēras datiem. Šeit ir svarīgi atcerēties, ka jebkurš pareģojums būs balstīts uz sakarībām, kas tika atrastas treniņa laikā.

Dažreiz visu ML procesu vada viens cilvēks, dažreiz pie tā strādā liela komanda. Balstoties uz projektu, šī fāze var tikt paveikta ātri, vai arī aizņemt ilgu laiku. Šis tiek darīts gan akadēmiski, gan industrijās. Pastāv daudzas apmācības par ML modeļiem tāpēc tu varētu arī pats uztrenēt mazu, ne tik sarežģītu ML modeli un to pielietot.

Daži mašīnmācīšanās izaicinājumi

AI pielietojumi ir atrodamī visur. Tie palīdz padarīt dzīvi vieglāku. AI radītas izvēlēs (vai arī ieteikumi izvēlēm) var ļoti ietekmēt cilvēku dzīves.

ML var kļūt ļoti komplekss un radīt kļūdas. Piemēram, kļūdas var rasties datu kolekcijas laikā; iedomājies nepareizu, aizspriedumainu kolekciju vai neprecīzu datu dokumentāciju. Datu sagatavošanas laikā, svarīgi faktori var tikt nepareizi izfiltrēti. Treniņa laikā, ar rasties programmēšanas kļūdas. Pielietojot iepriekš trenēto modeli, var gadīties, ka jaunie pielietojuma sfēras dati neatbilst iepriekšējai situācijai. Beigu rezultāti arī var tikt nepareizi interpretēti.

Sabiedrības līmenī lielāka bīstamība ir tajā, ka treniņa dati tiek uzskatīti par perfektiem. Perfektam datu sakopojumam būtu jāsaturs visi iespējamie faktori, kas ietekmē situāciju. Šis nekad nav iespējams. Dati vienmēr ir situācijas vienkāršota reprezentācija ar limitētu daudzumu faktoriem. Šis īpaši atbilst datiem par mūsu sabiedrību.

Patiešām, dati, kas apraksta mūsu sabiedrību, vienmēr sevī iekļaus visas mūsu pasaules problēmas un netaisnīgumus tikai tāpēc, ka tie eksistē. Šīs struktūras (vai sakarības) apgūst ML algoritms un tas arī tiek atspoguļots galējā pareģojumā. Tas arī var novest līdz **uz vienu viedokli vērštiem pareģojumiem**, kas ir negatīvi vērsti pret sabiedrības grupām, kuras ir mazāk atspoguļotas datos, lai arī dati parāda reprezentatīvu sabiedrību.

Vienkāršāk sakot: atkritumi iekšā, atkritumi ārā.

Runājot par aizspriedumainiem datiem, tas nozīmēs, ka uz vienu viedokli vērsti dati radīs tāds pašus pareģojumus. Un, tāpēc ka ML galvenais spēks ir atrast sakarības datos, izmantotajiem datiem ir kritiska loma ML, tā rezultātu kvalitāte ir stipri atkarīga no datu daudzuma un kvalitātes. Lai ML radītu labus rezultātus, ir svarīgi, ka datu kopa ir pietiekami liela. Parasti, izmantotais datu daudzums pārspēj daudzumu, kuru cilvēki būtu spējīgi paši analizēt. Tomēr, nav vienmēr viegli atrast pieejamas, labas datu kopas vai arī pašam savākt labus datus. Kad dati ir pārāk maz vai nav ietiekami labi, ML rezultāti nav precīzi un ir zemas kvalitātes. Interesanti, ka vairāki progresi AI un ML lauciņos nevar tikt saistīti ar augsti inovatīviem algoritmiem, bet gan pieejamiem lielajiem datu daudzumiem, kuri nodrošina labus AI pareģojumus.

Kurš ir atbildīgs?

Līdzīgi kā AI, arī ML ir daudzpusīgs termins un sevī ietver vairākus dažādus rīkus, piemēram, dziļo mācīšanos. Atkarībā no pielietotā rīka, ir grūti saprast, kā ML sistēma sasniedz noteiktu rezultātu tāpēc, ka sistēmu loģiku ir reizēm grūti aptvert. Šī ir liela problēma: Kurš ir atbildīgs par AI dotajiem rezultātiem? Ja nu notiek negadījums? Nepareiza diagnostika? Vai diskriminācija pret kādu?

Caurredzamība var palīdzēt nodrošināt atbildību, piemēram, kā ML-balstīta veselības aplikācija nonāca pie noteiktas slimības vai arī kā mašīna ar autopilotu pagriezās pa kreisi nevis pa labi?

Saprast, kā modeļi nonāk līdz saviem rezultātiem, ir svarīgi atbildības noteikšanai, īpaši nepareizu lēmumu un negadījumu variantos.

Tomēr, vairāki ML modeļi, kā, piemēram, dziļā mācīšanās, ir ļoti kompleksi un vairāk kā melnas kastes nevis jebkas caurspīdīgs, tas šīs problēmas padara grūti atrisināmas. Tāpēc, ja pielietojuma sfērai vajadzīgs tiešs veids, kā identificēt atbildīgos, labāk būtu izvēlēties ML rīku, kuram ir mazāk sarežģīta loģika, pat ja tas potenciāli rada neprecīzākus rezultātus. Modeļa kompleksitāte, caurredzamības problēmas arī tiek paceltas valsts noslēpumu jautājumos. Daudzi ML procesi ir slepeni, un publika tos nevar monitorēt.

Klāt visam, ML algoritmi bieži ir trenēti, lai risinātu ļoti specifiskus uzdevumu. Nelielas izmaiņas problēmā, kura jārisina, var nozīmēt, ka nepieciešams pārtrenēt algoritmu jaunajam uzdevumam. Dažreiz algoritma trenēšana var aizņemt dienas, patērējot daudz enerģijas un atstājot ietekmi uz vidi. Kompleksu algoritmu trenēšanai parasts dators nav pietiekams, jo ir vajadzīga liela skaitļošanas jauda.

Secināt var, ka ne visi konteksti, ne visas sociālās situācijas rada labas kondīcijas, lai tajās izmantotu AI kā risinājumu. Dati nav neitrāli un nav perfekti. Tie vienkāršināti un neprecīzi atspoguļo sabiedrības struktūras, tai skaitā aizspriedumus un sociālās nevienlīdzības. ML algoritmi mācās no šīm sakarībām un ģenerē rezultātus balstoties uz šīm sakarībām. ML modeļi ir tikai tik labi, cik to treniņa dati un tik precīzi, kā indivīdi, kuri tos konstruē, programmē un pielieto.

Tuvojoties AI pārvaldīšanas noteikumiem

Lai arī saraksts ar iepriekš aprakstītajiem izaicinājumiem nav līdz galam pabeigts, pieminētās problēmas rāda, ka ir nepieciešama kaut kāda veida pārvalde, lai atbrīvotos no AI pielietošanas negatīvajām pusēm. Līdz šim ir jau bijušas vairākas diskusijas nacionālos līmeņos par to, kā vajadzētu pārvaldīt AI. Vairākas valstis ir piedāvājušas nacionālas AI stratēģijas un gandrīz visas lielās kompānijas un NVO ir publicējuši rakstus ar savu viedokli par «labu AI pielietošanu».

Vairāki no šiem dokumentiem satur daudzas vērtīgas idejas un priekšlikumus. Lai arī ētiskie AI aspekti ir daudz aprakstīti, šādu principu ieviešana aizvien vēl ir neskaidra, un šī iemesla dēļ, tas šobrīd ir uzmanības centā vairākām institūcijām. Nacionālas diskusijas ir notikušas, bet, tā kā Internets ir viena no galvenajām tehnoloģijām, kas ļauj AI būt pielietotam, AI ir globāli apskatāma lieta. Šī iemesla dēļ, koherenta pieeja nevis daļēja pieeja no katras valsts, varētu nodrošināt, ka visas kopienas saņem ieguvumu no AI. To pasakot, AI pārvaldīšana aizvien vēl ir agrā fāzē un diskusijas, iekļaujot, lēmumu pieņēmējus, industrijas, valdības un lietotājus, ir ļoti vajadzīgas.

Mēs vēlētos jums piedāvāt rekomendāciju kopienai un par to diskutēt. Mēs izvēlējamies polises priekšlikumus no AHEG līdz UNESCO, kuri publicēja savu melnrakstu par AI ētikas rekomendācijām šogad Maijā. Grupa formulēja sekojošus vienpadsmit polises priekšlikumus, kurus viņi pievienoja pieciem mērķiem, un kuri būtu jāizlasa kā polises rekomendācijas dalībvalstīm. Mēs izvēlējamies šo tekstu, jo UNESCO ir UN globāli zināma organizācija.

MĒRĶIS I: Ētiska pārvaldība

1. Daudzveidības un iekļaušanas izplatīšana

Daudzveidība un iekļaušana attiecas uz visu dalībvalstu aktīvu iesaistīšanos AI sistēmas kulturālo un sociālo stereotipu un nevienlīdzības pretestībā, dodot lietotājiem iespēju ziņot par atšķirībām, par vietējo un starptautisko kultūras atšķirību un normu apzināšanos un ievērošanu, ētisku un visu iekļaujošu AI izstrādi.

MĒRĶIS II: Ietekmes novērtējums

2. Darba tirgus izmaiņas

Lai pienācīgi adresētu izmaiņas darba tirgū, dalībvalstīm vajadzētu nodrošināt adekvātas izglītības programmas visām paaudzēm. Šis iekļauj ne tikai pasākumu kvalifikācijas uzlabošanu un pārkvalificēšanu, bet arī izglītības programmu vēlrēzju pārskatīšanu. Prognozējot nākotnes tendences, pētniekiem būtu jāanalizē AI ietekme uz vietējo darba tirgu. Korporācijām, NVO un citiem lēmumu pieņēmējiem jācenšas sasniegt godīga darbinieku pāreja, kuru ietekmēs izmaiņas darba tirgū. Visbeidzot, polisēm būtu jāadresē populācijas, kuras ir maz reprezentētas, lai visi var piedalīties digitālā AI-vadītā ekonomikā.

3. AI sociālās un ekonomiskās ietekmes pārrunāšana

Lai aizvairītos no nevienlīdzības, dalībvalstīm vajadzētu novērst jebkādas ar AI saistītas monopolus (piemēram, pētniecība, tehnoloģijas, dati, tirgus). Sadarbībā ar partneriem, AI izglītībai jāsamazina digitālās pieejas nevienlīdzības un digitālo sadalījumu. Turklāt būtu jāievieš AI novērtēšanas un uzraudzības mehānismi, kā arī AI ētikas politika un sistēmas sertifikācija. Dalībvalstīm būtu jānodrošina privātām korporācijām sākt ietekmes novērtējumu, revīziju, monitorēšanu un atbilstību ētikas normām, jeb, piemēram, apmaiņa ar dažādam ieinteresētajam pusēm AI pārvaldībā, vai AI speciālista ieviešana. Klāt visam, datu pārvaldības stratēģijai būtu jānodrošina labas kvalitātes treniņdati.

4. Ietekme uz kultūru un vidi

AI sistēmām jābūt veidotām tā, lai tās saglabā, papildina un saprot kultūras mantojumu. Ir jāpārbauda un jāadresē, kā AI sistēmas, piemēram, balss asistents vai automatiskā tulkošana, ietekmē cilvēku valodu un jāizpēta, kādas ilgtermiņā sekas nāk no saskarsmes ar AI sistēmām. AI izglītība profesionāļiem no radošajām profesijām, kā arī izvērtēta AI rīku izpratne ir jāpopularizē. Arī AI sistēmu vides ietekme jānovērtē un jāsamazina.

MĒRĶIS III: Veidot kapacitāti AI ētikas jautājumos

5. AI ētikas izglītības un sapratnes popularizēšana

AI ētikai vajag būt iekļautai skolu un universitāšu izglītības programmās, līdz ar to jāpopularizē sadarbība starp tehnoloģiskajām un sabiedrības sfērām. Klāt tam, pirms apgūt AI, jāpamata līmeņa kodēšana, matemātika un lasīšana. Būtu jāpopularizē AI izglītības programmas un pieejamība zināšanām un

uzdevumiem. Vēl būtu jāizmeklē, kā AI var izmantot mācīšanās. Īpaši tajā jāiesaista invalīdi, cilvēki no dažādām rasēm un kultūrām un arī sievietes. Jāmonitorē labākās prakses un tās jārāda dalībvalstīm.

6. AI ētikas pētīšanas veicināšana

Dalībvalstīm būtu jāinvestē, vai arī jāveicina privāto sektoru investēt, AI ētikas pētīšanā. Jānodrošina AI pētnieku apmācības AI ētikā un jāiekļauj ētikas apsvērumi viņu pētījumu noformējumos un galaproduktā (ieskaitot analīzi, anotācijas, datu kopu kvalitāti un kopējos rezultātus). Gan dalībvalstīm, gan industrijām jāatbalsta zinātnisko pētījumu sfēra, dodot viņiem pieeju datiem. Un jāatbalsta dzimumu diversitāte akadēmiskās AI pētīšanas vietās.

MĒRĶIS IV: Attīstība un internacionāla sadarbība

7. Ētiskās AI izmantošanas attīstībā veicināšana

AI ētisku izmantošanu vajadzētu atbalstīt dalībvalstīm. Kopā ar internacionālam institūcijām, viņiem jācenšas izveidot platformas, kuras ļauj sadarboties internacionāli AI attīstīšanai (infrastruktūra, finansējums, dati, zināšanas par domēniem, ekspertīze, darbnīcas). Turklāt, jāpopularizē tīkli un pētniecības centri internacionālai AI pētīšanas sadarbībai.

8. Starptautiskās sadarbības veicināšana AI ētikas jomā

Dalībvalstīm jāveic AI ētikas pētniecība caur pētniecības institūtiem un internacionālām organizācijām. Visām vienībām jānodrošina vienlīdzīgi un godīgi datu un algoritmu pielietojumi. Internacionālām korporācijām jāveicina starptautiskā sadarbība, lai mazinātu ģeogrāfiskās atšķirības un īpatnības.

MĒRĶIS V: AI ētiku pārvaldīšana

9. Pārvaldības mehānismu izveide AI ētikai

AI pārvaldes mehānismiem jābūt iekļaujošiem, daudzveidīgiem (cilvēku visas vecuma grupās dalība), caurspīdīgiem (pārraudzītiem, mediju faktu pārbaudīšana, ārējās revīzijas, atsauksmes), multidisciplināriem (kārtīga problēmu pārbaude), daudzpusējiem (internacionālas vienošanās). Digitāla ētiska AI ekosistēmai, kas sevī iekļauj infrastruktūru, digitālās tehnoloģijas un zināšanu apmaiņas iespējas, jātiek veidotai un jābūt pieejamai. Turklāt, jāizveido un jālieto AI noteikumi, kuros iekļauti ētiskie apsvērumi. Visbeidzot, internacionāls tiesisks regulējums var tikt izveidots un lietots, lai veicinātu starptautisko sadarbību starp valstīm un citām ieinteresētajām pusēm.

10. AI sistēmu uzticamības nodrošināšana

Pasākumi AI sistēmas dzīves cikla uzraudzībai būtu jāveic dalībvalstīm un privātām struktūrām. Turklāt būtu jānosaka skaidras prasības AI sistēmu pārredzamībai, balstoties uz pielietojuma sfēru, mērķauditoriju un iespējām. Tāpēc dalībvalstīm būtu jāveicina pētījumi par caurredzamību un izskaidrojamību, izmantojot

papildus finansējumu. Arī jāņem vērā starptautiskas pārredzamības standartu izstrāde, lai objektīvi novērtētu sistēmu atbilstību.

11. Pienākumu, atbildības un privātuma nodrošināšana

AI pārvaldīšanas struktūras, lai panāktu atbildību un pienākumu veikšanu par saturu un iznākumu cauri visam AI dzīves ciklam, ir jāatjauno un jāadaptē. Augstākais mērķis ir nodrošināt atbildību par AI izvēlēm, lai tikai fiziskām vai juridiskām personām, nevis AI sistēmām, ir jāuzņemas atbildība par AI darbību. Pagaidām neeksistējošas normas ir jāievieš visā AI ekosistēmas spektrā. Ir jāievieš speciāli pasākumi, kas nodrošina jaunu polišu un likumu izveidi. AI sistēmu pāridarījumi ir jāanalizē, jāadresē un jāsoda. Turklāt, jā saglabā fundamentāls privātiskums caur attiecīgiem pasākumiem, un indivīdiem jāvar izmantot savas “tiesības tikt aizmirstam”, kas pieļauj opciju skatīti savus personīgos datus un tos izdzēst. Personīgi identificējamie dati ir jābūt labi aizsargātiem. Citādāka datu kopu pieeja veicinātu datu kopu savienojamību un augstākus datu savākšanas un utilizācijas standartus.

Un tu?

Vai tu turpmāk vēlētos izmantot AI un ML? Kādas ir tavas lielākās cerības un bailes saistībā ar šo revolucionāro tehnoloģiju? Kurām polisēm jābūt prioritizētām? Apspriedīsim šo tematu!

Skats uz priekšu

Kuram ir jārūpējas par Internetu?

Kas ir “pārvaldīšana” un kāpēc tā ir svarīga

Vadīšanu var vienkārši definēt kā lēmumu pieņemšanas procesu. Tam ir divas komponentes: Kurš ir iesaistīts un kāda ir visu loma.

Mums tāpēc ir jāsaprot, kurš spēlē kuru lomu. Kāpēc tā ir svarīga? Tāpēc, ka izvēles, kuras tiek veiktas, ietekmē mūs visus un arī nākotnes paaudzes.

Kopā ar augošo Interneta popularitāti, nāca arī daudzas problēmas. Nav nekādu šaubu, ka šodienas Interneta problēmas ir kompleksas un saistītas viena ar otru. Piemēram, lai pasargātu patērētāju tiesības, jābūt likumdošanai, kas liek uzņēmumiem būt atbildīgiem par visiem pārkāpumiem. Valdībām jābūt uzmanīgām, lai, sargājot patērētājus, viņi neslāpē uzņēmumu centienus ieguldīt jaunās tehnoloģijās un infrastruktūrās, jo tas palīdz attīstībai. Kompānijām jāvar nopelnīt, bet šai peļņai, nevajadzētu notikt uz mūsu tiesību uz privātumu vai mūsu personas datu drošības rēķina. Ja mūsu dati tiek nozagti, likumsargiem ir vajadzīgi nepieciešamie instrumenti, lai noķertu likumpārkāpējus, lai arī kurā valstī tie būtu, un sodītu tos, tajā pašā laikā respektējot mūsu un mūsu komunikāciju privātumu.

Līdzīgi tam, Interneta drošības uzlabošana pieprasa stiprus likumus, labi ekipētas likumsargu aģentūras, spēcīgāku korporatīvās atbildības kultūru un kampaņas, lai izglītotu lietotājus sevis pasargāšanā tiešsaistē un kā pareizi uzvesties online. Ja mēs koncentrēsimies tikai uz vienu aspektu, piemēram, legālo daļu, mēs palaidīsim garām citas atrisinājuma daļas.

Paceļas arī jautājums par mērogu: Vairāki spēlētāji ir gatavi ķerties šai problēmai klāt globāli, zinot, ka globāli atrisinājumi palīdz bīdīt progresu uz priekšu. Šis nav viegli: kamēr valsts valdība izvēlas polises, kuras tiek pieņemtas nacionāli, reģionālām un globālām polisēm nepieciešama plaša vienošanās. Pretstatā tam, vairākas tēmas var tikt atrisinātas lokālā līmenī.

Interneta pārvaldīšana 101

Lēmumu pieņēmēji izmanto dažādus rīkus, lai vadītu vai risinātu Interneta problēmas, un lai veidotu nākotnes interneta attīstību. Viņi konsultējas ar citiem spēlētājiem, ievieš noteikumus, izmanto milzīgus datu daudzumus, lai palīdzētu sev pieņemt labus lēmumus, un mācās no citu ikdienas dzīves sektoru pieredzes, kuras tiek viena vai otrā veidā vadītas.

Dažreiz ir grūti nonākt pie lēmumiem, jo Interneta problēmas ir ļoti kompleksas. Valdības var būt atturīgas no citu spēlētāju konsultēšanas, jo tās bieži vien domā, ka tur galveno atbildību par Interneta vadīšanu. Kompānijas dažreiz izmanto investēšanas argumentu, lai iebilstu pret jaunu regulāciju radīšanu. Civilā sabiedrība dažreiz nesaprot, ka kompānijām pats galvenais ir pelnīt naudu. Tehniskais sektors bieži

atbalsta kompāniju argumentus tikai tāpēc, ka viņi ir lielo kompāniju algotņi, darbinieki. Un akadēmijas priekšlikumus un ieteikumus dažreiz ir grūti implementēt (lai arī tie izskatās labi uz papīra).

Pēdējo gadu laikā, spēlētāji ir izveidojuši daudzus risinājumus, lai pārvarētu šīs grūtības. Risinājumus bieži vada vērtības un ideāli, kā piemēram, vajadzība respektēt cilvēku tiesības, vai vajadzība padarīt Internetu pieejamu visiem. Daži no šiem ideāliem ir sastopami dokumentos, vai konvencijās, valdību atbalstīti visur pasaulē. Citus ir izstrādājušas internacionālas organizācijas un civilās sabiedrības organizācijas, balstoties uz dziļiem ieskatiem uz to, kas strādā un kas nē. Īsumā, daudzas struktūras, modeļi un mehānismi jau eksistē, lai cīnītos ar galvenajām problēmām. Un arī atceries, ka spēlētājiem ir pašiem savas intereses un vajadzības, kuras bieži vien ir acīm slēptas.

Viens no lielākajiem mehānismiem Interneta vadīšanai ir Interneta Pārvaldes Forums. Tas ir UN process, kas aicina lokālus, nacionālus, reģionālus un globālus lēmumu pieņēmējus pulcēties un diskutēt par kopējo virzienu, kurā kustēties. Katru 15 gadu ir globāla pulcēšanās visiem šiem dalībniekiem un vairākas nacionālas pulcēšanās. Šogad Globālais Interneta Pārvaldīšanas Forums norisināsies tiešsaistē.

Līdz šim, iedzīvotāji netika iesaistīti tēmās, mēs neesam daļa no šīs diskusijas. Tas viss mainīsies kopā ar Globālo Iedzīvotāju Dialogu!

Mēs, Internets

Mēs ceram, ka šī informācija ir devusi tev labu skatu uz to, kā darbojas Internets, tā aktieri, lomas un lielie jautājumi, kurus apspriest vēl nākamajos gados.

Viens ir skaidrs: Interneta attīstība ietekmēs visus, ieskaitot tos, kuri vēl nav savienoti, un arī nākamās paaudzes.

Tāpēc iedzīvotājiem ir jābūt balsij un tāpēc mēs, kā Globālā Iedzīvotāju Dialoga par Interneta nākotni organizatori, koordinatori un partneri esam priecīgi, ka jūs strādāsi ar mums.

Mēs esam Internets.

Lietotā terminoloģija

Algoritmi: Pēc stingri noteiktiem likumiem izdarāmu aprēķinu, darbību sistēma kāda rezultāta sasniegšanai.

Pielietojuma slānis: Datoru tīkla programmēšanā pielietojuma slānis ir abstrakts slānis rezervēts priekš komunikāciju protokoliem un metodēm, kuras ir radītas priekš procesu savstarpējās saziņas interneta protokola datortīklā.

Pārlūks, saīsinājums vārdiem "tīkla pārlūks": Lietojumprogramma, kas paredzēta datu bāzu, datņu sarakstu un tīmekļa WWW dokumentu izskatīšanai, lai atrastu lietotājam vajadzīgo informāciju.

Mākoņdatošana: Datus glabā nevis uz vietējā servera vai personīgā datora, bet gan attālinātā servera tīklā.

Datora čips: Neliela integrālā shēma, parasti uzstādīta personālajā datorā vai citās elektroniskās ierīcēs.

Kibertelpa: Datoru tīklā (arī interneta tīklā) veidotais diskrētais pasaules modelis (virtuālā realitāte).

Kiberdrošība: Kad tiek aizsargāti personas, organizācijas vai valsts un to datoru sistēmas informācija pret uzbrukumiem caur Internetu. Tā ir sistēmu, kas savienotas ar internetu, pasargāšana no kiberuzbrukumiem.

Kiberuzbrukums: Jebkāda uzbrūkoša rīcība, kas mērķē uz informācijas sistēmām, infrastruktūrām, datoru tīkliem vai personīgām datoru ierīcēm.

Civilā sabiedrība: Sabiedrība, kuru uzskata par pilsoņu kopienu, kuru saista kopīgas intereses un kolektīva darbība.

Dati : Skaitliska vai citāda informācija, ko apstrādā ar datoru.

Datu glabāšana: Datu glabāšana ir datu arhivēšana elektroniskā vai kādā cita formā ar datoru vai ierīci.

Dezinformācija: Nepatiesa informācija apzināti un slēpti izplatīta, lai iespaidotu publikas viedokli un sagrozītu patiesību.

E-pasts : Elektroniskais pasts ir elektronisku vēstuļu uzglabāšanas un pārsūtīšanas metode caur elektriskām komunikāciju sistēmām.

Nepatiesas ziņas: Propagandas veids, kurš sastāv no apzinātas dezinformācijas un aplamiem apgalvojumiem, kurus izplata tradicionālie ziņu mediji vai arī online sociālie mediji.

5G – piektās paaudzes bezvadu : Bezvadu tīklu arhitektūra, kuras mērķis ir palielināt datu komunikācijas ātrumu līdz pat trīs reizēm salīdzinot ar 4G.

Izpausmes brīvība: Spējas vai tiesības izpaust savu viedokli bez cenzūras vai legāla soda.

Vispārējā datu aizsardzības regulācija: regulācijā Eiropas Savienības likumā par datu aizsardzību un privātumu visiem indivīdiem Eiropas savienībā un Eiropas Ekonomiskajā Apgabalā.

Globālā ieceļošanas programma: Globālā ieceļošana ir ASV muitas un robežsardzes programma kas ļauj ātri apstiprināt iepriekš apstiprinātus, zema riska ceļotājus pēc ierašanās Amerikas Savienotajās Valstīs. Ceļotājiem jābūt iepriekš apstiprinātiem dalībai šajā programmā. Pirms pieteikšanās visiem pretendentiem tiek veikta rūpīga fona pārbaude un personiska intervija, un, ja tiek pārkāpti programmas noteikumi un nosacījumi, tiks veikta atbilstoša rīcība un notiks ceļotāja dalības privilēģiju pārtraukšana.

Hakošana: Uzlaušana parasti attiecas uz datora izmantošanu, lai iegūtu informāciju, kas glabājas uz cita datora bez atļaujas, vai arī lai izplatītu datora vīrusu.

Aparatūra: visas sastāvdaļas, kuras kopā veido datoru. Par komponentēm sauc visas iekšējās aparatūras ierīces, kuras nodrošina, ka dators ir funkcionāls, bet ārējās aparatūras ierīces, kuras nav tik svarīgas sauc par perifērijas ierīcēm.

HTTP: Tīmekļa lapas piekļuves protokols (lai piekļūtu citiem Interneta resursiem, tiek izmantoti citi protokoli)

HTML - Hiperteksta iezīmēšanas valoda - standartizēta teksta failu marķēšanas sistēma, lai panāktu fonta, krāsu, grafikas un hipersaites efektus tīmekļa vietnēs.

Interneta pārvaldīšana: Process, kurā tiek pieņemti lēmumi saistībā ar Internetu un to, kā tas strādā. Interneta menedžments, ieskaitot legālo, sociālo, valodas un ekonomisko perspektīvu, ne tikai tehnisko bāzi.

Interneta protokols: Sakaru protokols, kas ļauj datoram piešķirt unikālu identifikatoru, ko mēs saucam par IP adresi, kas identificē ierīces atrašanās vietu internetā.

Internacionālais cilvēktiesību likums: Internacionāls likums radīts, lai aizstāvētu cilvēku tiesības internacionālā, reģionālā un iekšzemes līmenī. Tās ir obligācijas, kurām valstis pakļaujas. Tas pārsvarā

sastāv no līgumiem, valstu nolīgumiem un starptautiskajām tiesībām. Starptautisko cilvēktiesību likumu izpilde var notikt vietējā, reģionālā vai starptautiskā līmenī.

Interneta meklētājs: Programmatūras sistēma, kas ir veidota, lai meklētu noteiktas lietas Internetā, kas nozīmē pārmeklēt Vispasaules Tīmekli sistemātiskā veidā, lai atrastu informāciju, kas ir specificētā ar teksta meklēšanas vaicājumu.

Dezinformācija: Nepatiesa vai neprecīza informācija.

Online veikali: E-komerciāla saite, kurā trešās partijas kompānijas var pārdot savus produktus vai pakalpojumus patērētājiem. Visas transakcijas procesē caur saites īpašniekiem. Vispopulārākie interneta veikali ir Ebay, Amazon, Alibaba...

Sociālie mediji: Mājaslapas un aplikācijas, kas ļauj lietotājiem radīt un publicēt saturu, vai izmantot Facebook, Twitter, Instagram...

Programmatūra: Instrukciju vai programmu kopums, kas liek datoram pildīt specifiskus uzdevumus. Ir sistēmas programmatūra programmēšanas programmatūra un pielietojumu programmatūra. Piemēram, Windows, MacOS un Linux.

Telekomunikāciju infrastruktūra: Fiziska vide, caur kuru plūst visa interneta trafika. Tā kā telekomunikāciju infrastruktūra pārsvarā ir privātpašums, globālās debatēs notiek spēcīga korporatīvā sektora, valdību un starptautisko organizāciju kompromizācija. Interneta dati var pārvietoties pa dažādiem sakaru līdzekļiem: tālruņa vadiem, optisko šķiedru kabeļiem, satelītiem, mikroviļņu krāsnīm un mobilo telekomunikāciju tehnoloģijām.

UN: Apvienoto Nāciju Organizācija (ANO) ir starptautiska organizācija, kas izveidota 1945. gadā, lai palielinātu politisko un ekonomisko sadarbību starp savām dalībvalstīm. Papildus miera un drošības uzturēšanai citi svarīgi mērķi ir draudzīgu attiecību attīstīšana starp valstīm, kuru pamatā ir vienlīdzīgu tiesību un tautu pašnoteikšanās principu ievērošana; panākt pasaules mēroga sadarbību, lai atrisinātu starptautiskās ekonomiskās, sociālās, kultūras un humānās problēmas; cilvēktiesību ievērošana un veicināšana; un kalpo kā centrs, kur valstis var koordinēt savu darbību un aktivitātes šo dažādo mērķu sasniegšanai.

UN panelis par digitālo kooperāciju: ANO ģenerālsekretārs sasauca 2018. gada jūlijā izveidoto Augsta līmeņa digitālās sadarbības ekspertu grupu, lai virzītu priekšlikumus, lai stiprinātu sadarbību digitālajā telpā starp valdībām, privāto sektoru, pilsonisko sabiedrību, starptautiskajām organizācijām, akadēmiskajām aprindām, tehniskajām sabiedrībām un citām attiecīgi ieinteresētām pusēm.

Tīmekļa serveris: Tīmekļa serveri ir datori, kas piegādā (apkalpo) Web lapas. Katram tīmekļa serverim ir IP adrese un, iespējams, domēna nosaukums. Piemēram, ja pārlūkprogrammā ievadāt URL <http://www.example.com/index.html>, tas nosūta pieprasījumu tīmekļa serverim, kura domēna nosaukums ir example.com. Pēc tam serveris ienes lapu index.html un nosūta to jūsu pārlūkprogrammai.

Bezvadu tehnoloģija: Plašs termins, kas aptver visu veidu tehnoloģijas un ierīces, kas pārraida datus pa gaisu, nevis pa vadiem. Izmantojot bezvadu tehnoloģiju, cilvēki vai citas personas var sazināties ļoti lielos attālumos. 20. gadsimtā tas galvenokārt attiecās uz radio, televīziju vai satelītiem. Mūsdienās mums ir divas galvenās bezvadu tehnoloģijas: WIFI un mobilo tālrunu tīkli.

WIFI: Tehnoloģija, kas ļauj planšetdatoriem, videospēļu konsolēm, printeriem un viedtālruniem sazināties ar internetu. Medicīniskās ierīces, klēpjdatori un digitālie audio atskaņotāji izmanto arī Wi-Fi.

Vispasaules tīmeklis (WWW): Interneta resursu (piemēram, FTP, telnet, Usenet), hipersaitētu teksta, audio un video failu un attālo vietņu kolekcija, kurām pārlūkprogrammas var piekļūt un meklēt, pamatojoties uz tādiem standartiem kā HTTP un TCP / IP. To sauc arī par tīmekli, un tas tika izveidots 1989. gadā kā vienkāršāks veids, kā piekļūt internetā izkaisītai informācijai.